Shpikje të pabesueshme ekologjike

Autore:
Xhona David

Ilustrimet: Kerol Adlam

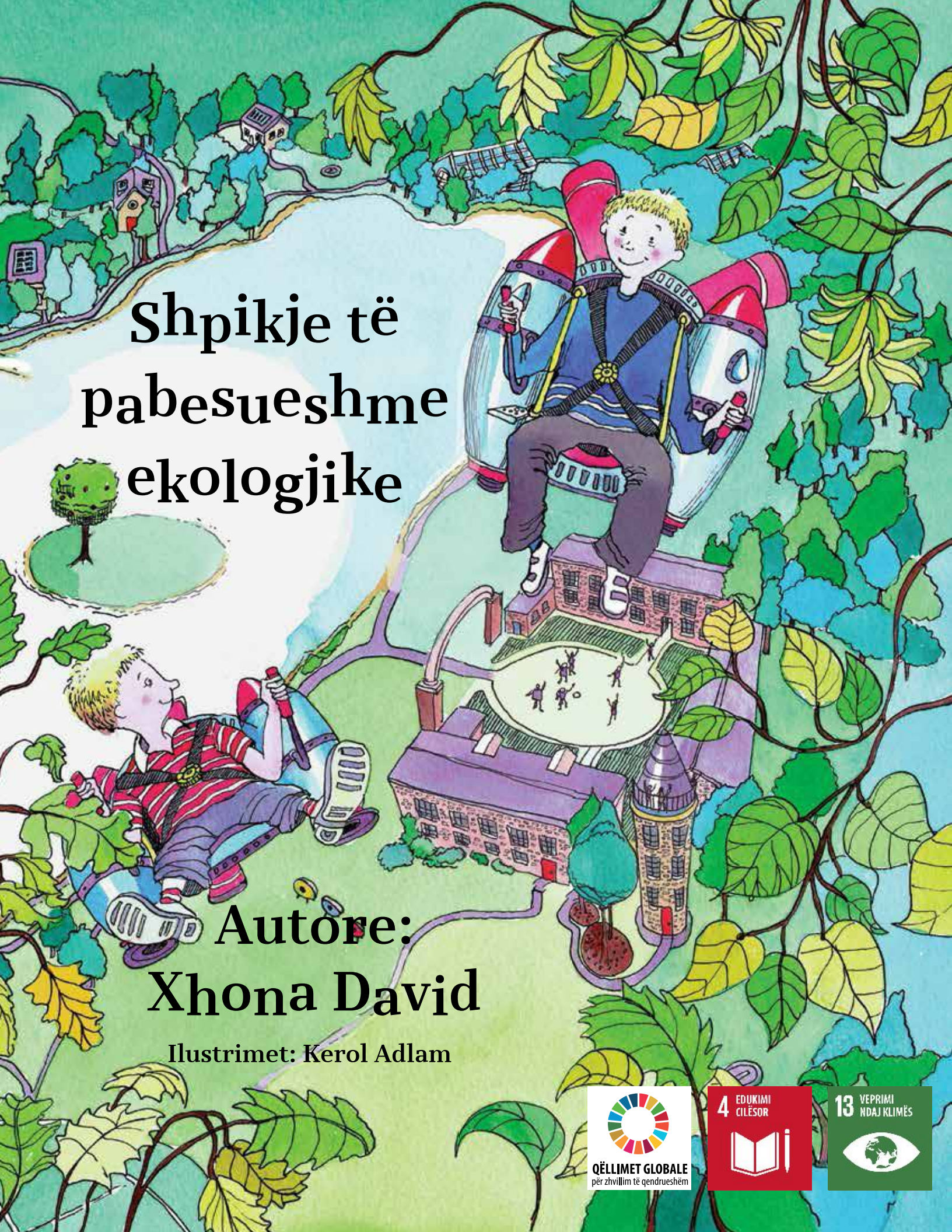

QËLLIMET GLOBALE
për zhvillim të qendrueshëm

4 EDUKIMI CILËSOR

13 VEPRIMI NDAJ KLIMËS

Botuesi dhe shpërndarësi:

Seria Ndërkombëtare e Librit të Fëmijëve "Zërat e gjeneratave të ardhshme"
Trust për jetesë të qëndrueshme
Hampstead Noris, Berkshire, WG18 0TN, Mbretëria e Bashkuar
+44 (0) 1635 202444
www.vofg.org

Falënderime të veçanta për Rene V. Stajner për mbështetje grafike:
www.steinergraphics.com.

Skenari: © Xhona Dejvid 2017
Vizatimi: © Kerol Adlam 2017

Seria Ndërkombëtare e Librit të Fëmijëve: "Zërat e gjeneratave të ardhshme":
Shpikje të pabesueshme ekologjike, autore: Xhona Dejvid (Evropë/Amerika e Veriut), vizatimet: Kerol Adlam
Shpikja e Vreshtës së Madhe të Gjelbër, autore: Xhona Dejvid (Evropë/Amerika e Veriut), vizatimet: Kerol Adlam

Pema e Shpresës, autor: Kekashan Basu (Lindja e Mesme), vizatimet: Karen Web-Meek
Xixëllonjat pas tajfunit, autore: Anna Kuo (Azi), vizatime: Siri Uinter
Ekipi i ruajtjes së specieve, autor: Lautaro Real (Amerika Latine), vizatimet: Dan Ungureanu
Motrat - Lidhja mendore, autor: Alison Levano-Gomez (Amerika Latine), vizatimet: Oscar Pinto
Qyteti i përparuar dhe i prapambetur, autor: Diva Boateng (Afrikë), vizatimet: Meril Treatner
Zëri i një ishulli, autor: Lupe Uai (Ishujt Paqësorë), vizatimet: Li-Uen Çu
Vajzat e dukshme, autor: Tironah Sion (Ishujt Paqësorë), vizatimet: Kasia Njezhvinska
Shpikja e shahut mekanik, autore: Xhona Dejvid (Evropë/Amerika e Veriut), vizatim: Dan Ungureanu

Voices of Future Generations Children's Book Series

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Nën kujdesin e **UNESCO-s**

CISDL Centre for International Sustainable Development Law

World Future Council

Fundación ECOS

unicef MÉXICO

Trust for Sustainable Living

OMBUDSMAN FOR FUTURE GENERATIONS

環境品質文教基金會
Environmental Quality Protection Foundation

MOORE CHARITABLE FOUNDATION

Ky libër është shtypur në letër të ricikluar duke përdorur metoda të qëndrueshme të shtypjes që lëshojnë sasi të vogla të karbonit.

Shpikje të pabesueshme ekologjike

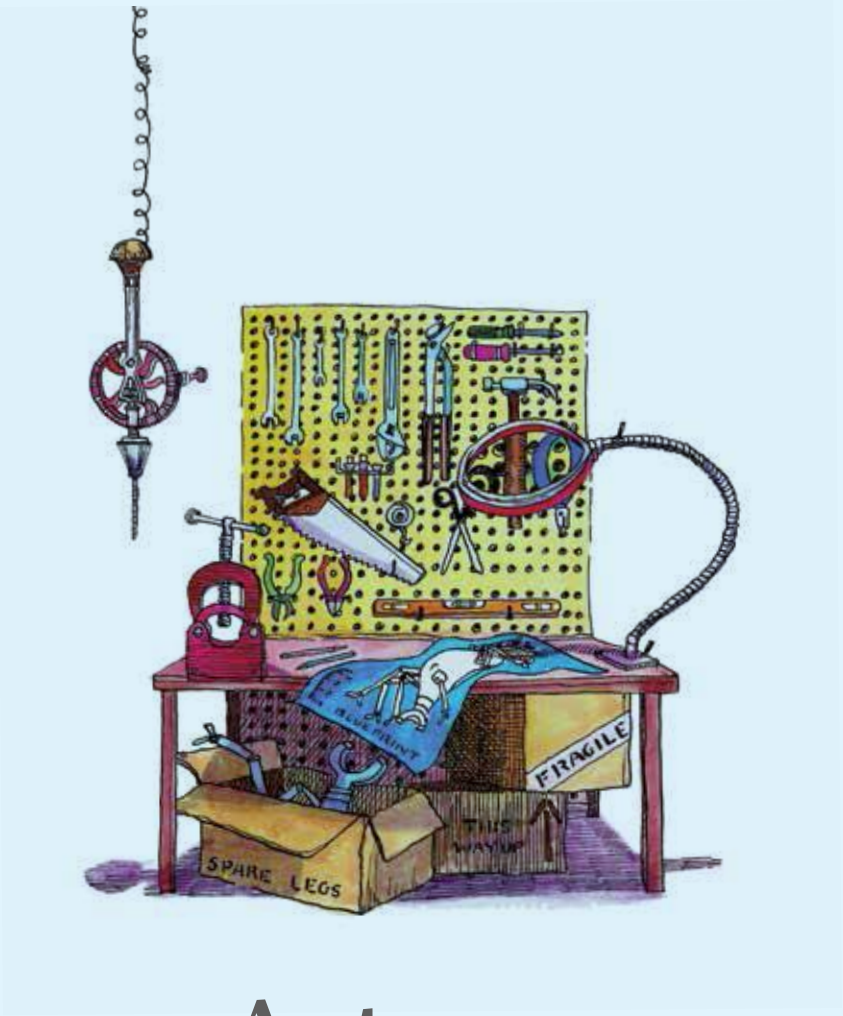

Autore:
Xhona David

Ilustrimet: Kerol Adlam

HARTA
e
qytetit më të gjelbëruar

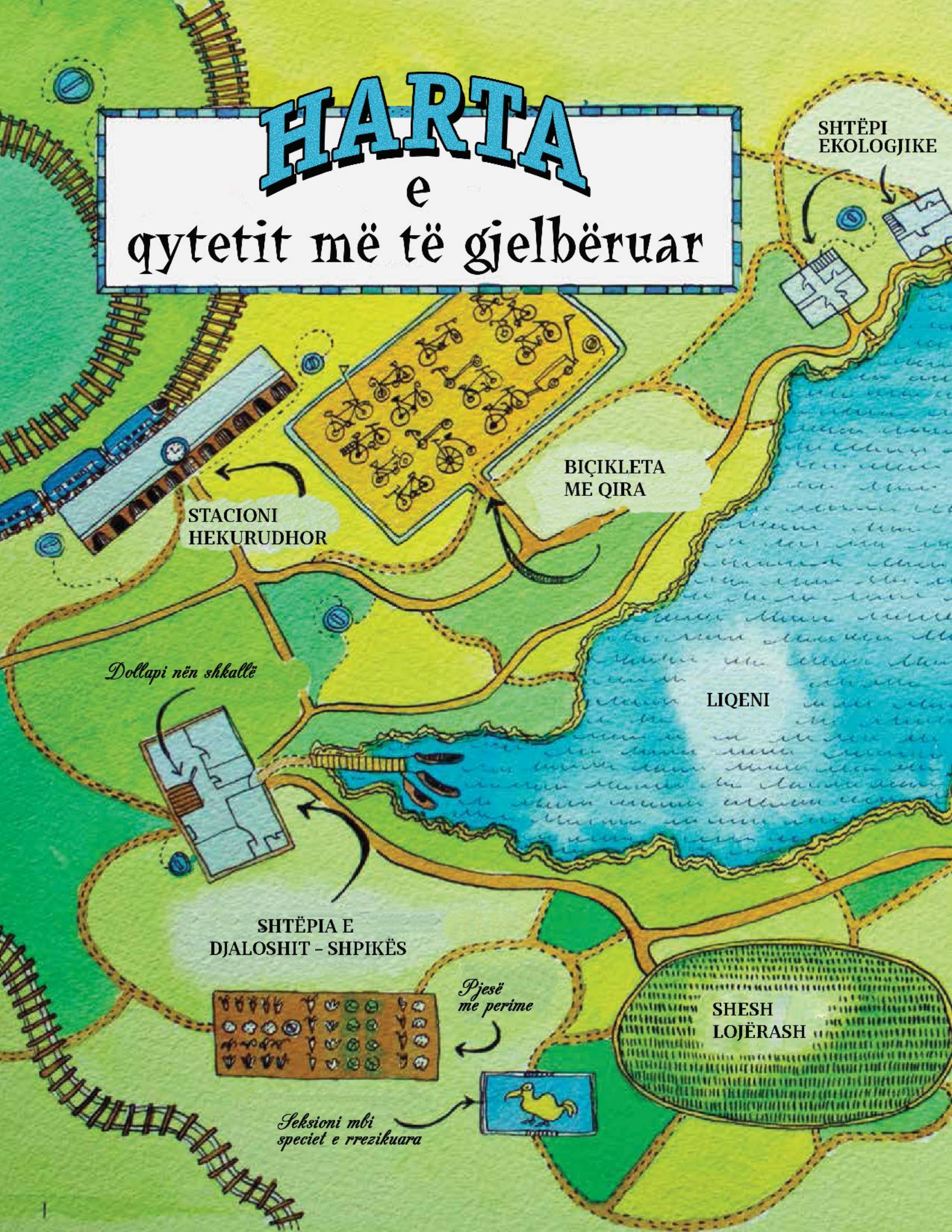

ISHULL
Fabrika e riciklimit
Pema e mollës
PYLL
Argjinaturë
Kopshte të qelqta
SHKOLLË
2.
4.
7.
8.
6.
5.
10.
3.
9.
1.
Qëllimet për praktikimin e hartës
N
NE
E
SE
S
SW
W
NW
1. Laboratori gjuhësor; 2. Kafazi gargojl; 3. Salla e gjimnastikës
4. Celula e matematikës; 5. Kulla e Historisë; 6. Njësia e Programimit të Realitetit Virtual
7. Dhoma për muzikë; 8. Bunker për gjeografinë; 9. Laborator kimik; 10. Punëtori teleskopike

Parathënie

Më jep kënaqësi të madhe të jem në gjendje të kontribuoj në këtë parathënie të librit të parë, i cili përndryshe është pjesë e serisë së librave për fëmijë „Zërat e gjeneratave të ardhshme“.

Ky libër tregon se sa thellë fëmijët mendojnë për paqen dhe drejtësinë ndërkombëtare, zhvillimin e qëndrueshëm dhe të drejtat e njeriut nga të cilat varet e ardhmja e qytetërimit. Në një kohë të ndryshimit të klimës, degradimit të burimeve, ndotjes së mjedisit dhe sfidave të tjera, kjo seri do të përcjellë, në një mënyrë simpatike, mesazhin e brezit të ri për ne, që tregon për shqetësimin e tyre për krijimin e një bote më të mirë në të ardhmen. Ata gjithashtu theksojnë rëndësinë e besimit të shenjtë që gjenerata jonë ka për të ndihmuar në ndërtimin e një bote më të mirë për ta.

Kjo histori e vogël imagjinare është një thirrje për të gjithë ne. Është përkujtues për rëndësinë e shpresës, guximit, krijimtarisë, respektit dhe përgjegjësisë për mjedisin e jetesës - këto janë cilësi kryesore, në mënyrë që qytetërimet tona të mund të lulëzojnë në të ardhmen. Autori për fëmijëve, të cilin e njoh gati për tërë jetën time, ka mendje të ndritshme dhe kurioze, ka zemër të madhe, një shpirt të guximshëm dhe një angazhim të fortë për të mbrojtur Tokën dhe popujt e saj në paqe. Duke ndihmuar zëri i tij të dëgjohet, ne ofrojmë shpresë.

Si avokat dhe gjykatës, por më e rëndësishmja si baba dhe gjysh, kam pasur shumë mundësi të mendoj për rendin e ardhshëm botëror, në të cilin do të jenë pjesë e fëmijëve tanë. Ky libër ofron më shumë pikëpamje mbi këtë pyetje shumë të rëndësishme. E përgëzoj ngrohtësisht, si dhe serialet ku ky liber përket.

H.E. Gjykatës F. G. Veeramantri,
Laureat i çmimir të UNESCO-s për Edukimin për Paqen,
Ish Nënkryetari i Gjykatës Ndërkombëtare të Drejtësisë
Qendra për të Drejtën Ndërkombëtare për Zhvillim të Qëndrueshëm (CISDL),
Këshilltar në Këshillin Botëror për Ardhmërinë.

Në Këshillin Botëror për Ardhmërinë, ne jemi të përkushtuar për përgjegjësinë tonë për t'i lënë një planet të shëndetshëm fëmijëve dhe nipërve tanë. Duke paraqitur një zë të fortë dhe duke folur në emër të brezave të ardhshëm, ne punojmë shumë për të kapërcyer hendekun midis asaj që duhet të bëjmë dhe asaj që tashmë është duke u bërë. Kjo seri e mrekullueshme e librave ju jep mundësinë të ngrini zërin dhe juve të rinjve. Përmes këtyre tregimeve, ne ndajmë dy premtime kryesore të bëra nga bota për brezat tanë të ardhshëm: Konventa për të Drejtat e Fëmijëve dhe Deklarata e ardhmërisë që ne dëshirojmë.

Jacob Won Ueskull
Themelues dhe Kryetar i Bordit të Drejtorëve, Këshillit Botëror
për Ardhmërinë dhe themelues i çmimit Rajt Lajvlihud.

Parathënie

Zhvillimi i qëndrueshëm ka qenë qëllimi kryesor i bashkësisë ndërkombëtare që nga Samiti e OKB-së për planetin e Tokës në vitin 1992. Ne e dimë se përdorimi i burimeve të kufizuara të Tokës tonë, në një mënyrë të tillë që do t'i mbeten pak gjeneratave të ardhshme është një shkelje e të drejtave të tyre njerëzore. Barazia ndër brezore është veçanërisht e rëndësishme kur bëhet fjalë për fëmijët (si një gjeneratë e ardhshme) dhe të drejtat e tyre.

Shkenca luan një rol kryesor në një botë më të qëndrueshme. Në këtë libër, një djalë i vogël dhe vëllai i tij tregojnë se si shkenca, kur përdoret në mënyrë të ndershme dhe të ndershme, mund ta ndryshojë botën për më mirë.

Seria e librave për fëmijë "Zërat e gjeneratave të ardhshme" është një platformë ideale për lidhjen e çështjeve të të drejtave të fëmijëve dhe zhvillimit të qëndrueshëm, duke u dhënë autorëve të rinj mundësinë për t'u treguar të rriturve se si e shohin të ardhmen. Të dashur autorë dhe lexues të rinj - mezi pres të mësoj nga ju.

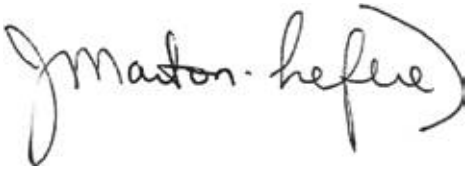

Dr. Julia Morton - Lefevre
Drejtori i Përgjithshëm i Unionit Ndërkombëtar për Ruajtjen e Natyrës (IUCN) dhe
këshilltar i Këshillit Botëror për Ardhmërinë.

Parathënie

Me rastin e 25 vjetorit të Konventës së KB-së për të Drejtat e Fëmijëve, dëshiroj të theksoj rëndësinë e dëgjimit të zërave të fëmijëve. Sfidat globale me të cilat përballemi sot, përfshirë konfliktet, epidemitë dhe ndryshimin e klimës, kanë pasoja veçanërisht të rënda për fëmijët dhe janë vendimtare për ta. Ne duhet të përfshijmë fëmijët në kërkimin e zgjidhjeve për këto sfida. Të gjithë fëmijët duhet të ftohen të marrin pjesë në këtë aktivitet. Seria e librit "Zërat e gjeneratave të ardhshme" synon të ndihmojë në realizimin e të drejtave të fëmijëve për sa i përket pjesëmarrjes së tyre, dhe të dëgjohet zëri i tyre kur merren vendime që i prekin ata.

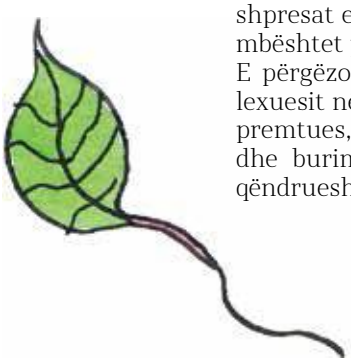

Zëri i Xhonës është imagjinar, i gëzueshëm dhe i vërtetë, që përfaqëson frikën dhe shpresat e fëmijëve dhe brezave të ardhshëm dhe Komiteti për të Drejtat e Fëmijëve mbështet plotësisht thirrjen e tij për programe edukimi lidhur me mjedisin e jetesës. E përgëzoj këtë seri për angazhimin e saj për të shpërndarë zërat e fëmijëve tek lexuesit në shkallë ndërkombëtare. Me krijimtarinë tonë, përkushtimin dhe vizionin premtues, autorët-fëmijë mund të na frymëzojnë të gjithëve për të gjetur vullnetin dhe burimet që na duhen për të punuar së bashku për të arritur zgjidhje të qëndrueshme.

prof. Kristen Sandberg
Universiteti i Oslos, Kryetar i Komisionit të KB për të Drejtat e Fëmijëve

Kapitulli 1

Në një shtëpi pranë liqenit, në qytetin më të gjelbëruar nga të gjitha qytetet, jetonin një djalë dhe vëllai i tij i vogël.

Pa e ditur askush, ky djalë ishte shpikësi Gjeni.

Por këtë askush nuk e dinte - madje as vëllai i tij i vogël, të paktën jo në fillim. Djali nuk i tha askujt për shpikjet e tij. Ai nuk donte që njerëzit të trembeshin ose të talleshin me të.

Prindërit e tij ndonjëherë do ta qortonin kur kthehej në shtëpi me rroba të grisuara dhe me njolla të çuditshme në to.

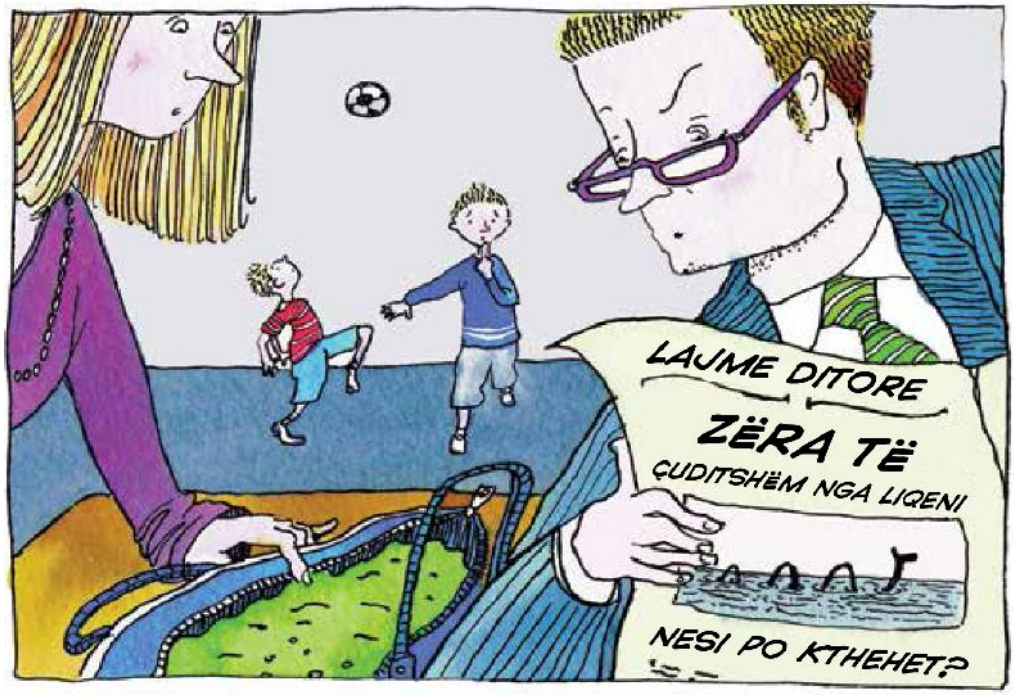

Në çantën e tij sportive, ata madje një herë, gjetën një copë të madhe delfiniorit (një element që sapo është zbuluar nga djali).

Djali dhe vëllai i tij i vogël shkuan në atë që fqinjët e quanin "Shkollë jashtëzakonisht e mirë".

Ata mësonin lëndët e mëposhtme:

Matematikë,
Astrofizikë,
Gjimnastikë,
Kimi dhe biologji,
Kujdesi për kafshët e rrezikuara,
Programimi i realitetit virtual,
Riparimi i teleskopëve,
Gjeografi,
Gjuajte me hark,
Muzikë

DHE MË E RËNDËSISHMJA:

Si mirëmbahen gargolat?

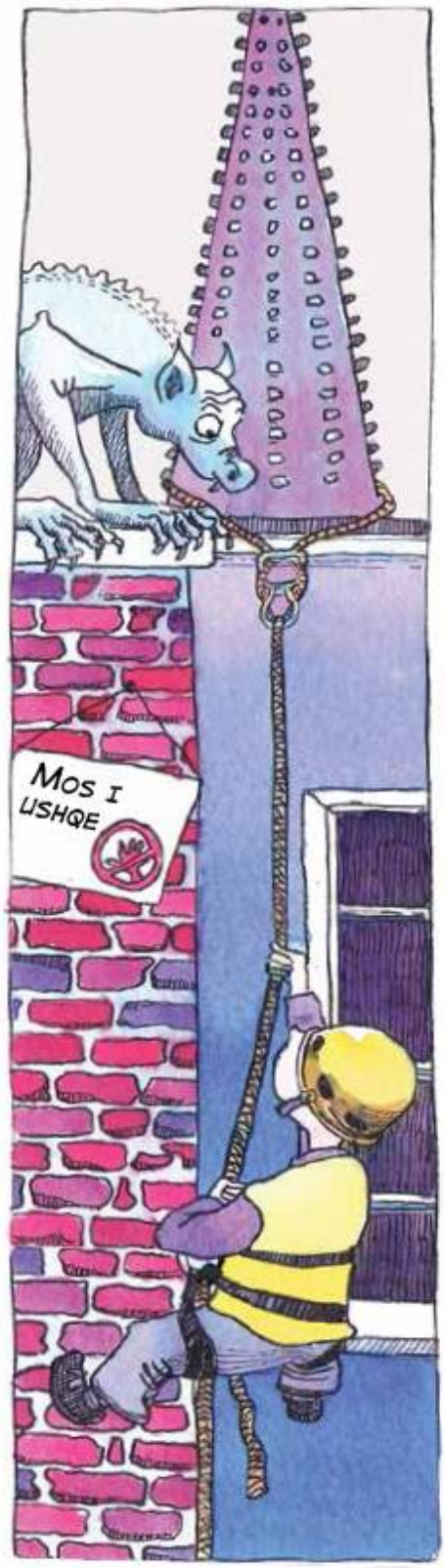

Ata gjithashtu mësonin shumë gjuhë.

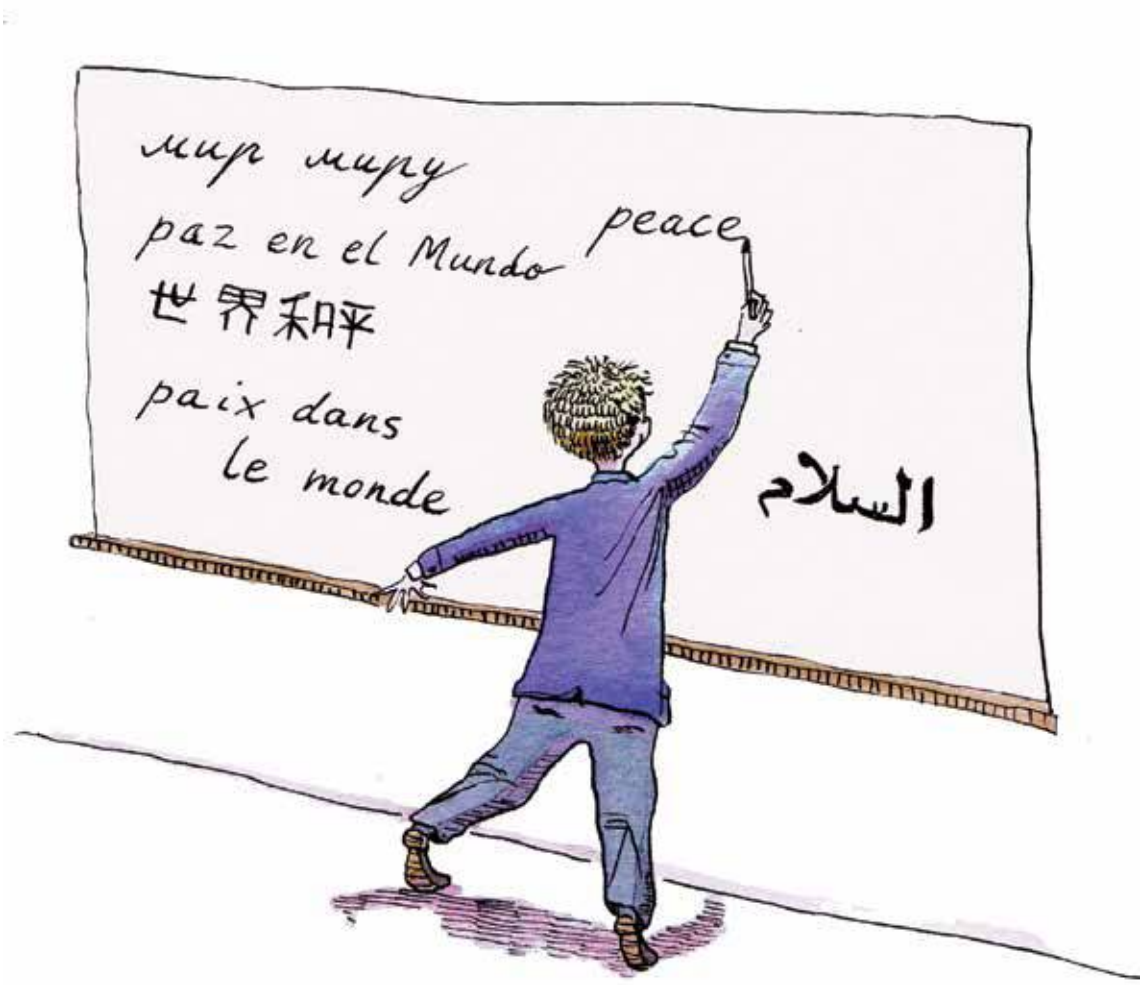

Vëllai i vogël ishte shumë i lumtur.
Ai e donte muzikën dhe fliste shumë gjuhë të huaja

Për ditëlindje dhe festime të tjera, ai mori shumë lodra nga vëllai më i madh.

Në fillim, vëllai i vogël nuk e dinte se ishin dhurata të veçanta dhe të jashtëzakonshme. Ai mendoi se vëllai i tij i kishte gjetur këto dhurata në një dyqan lodrash!

Vëllai mori ...

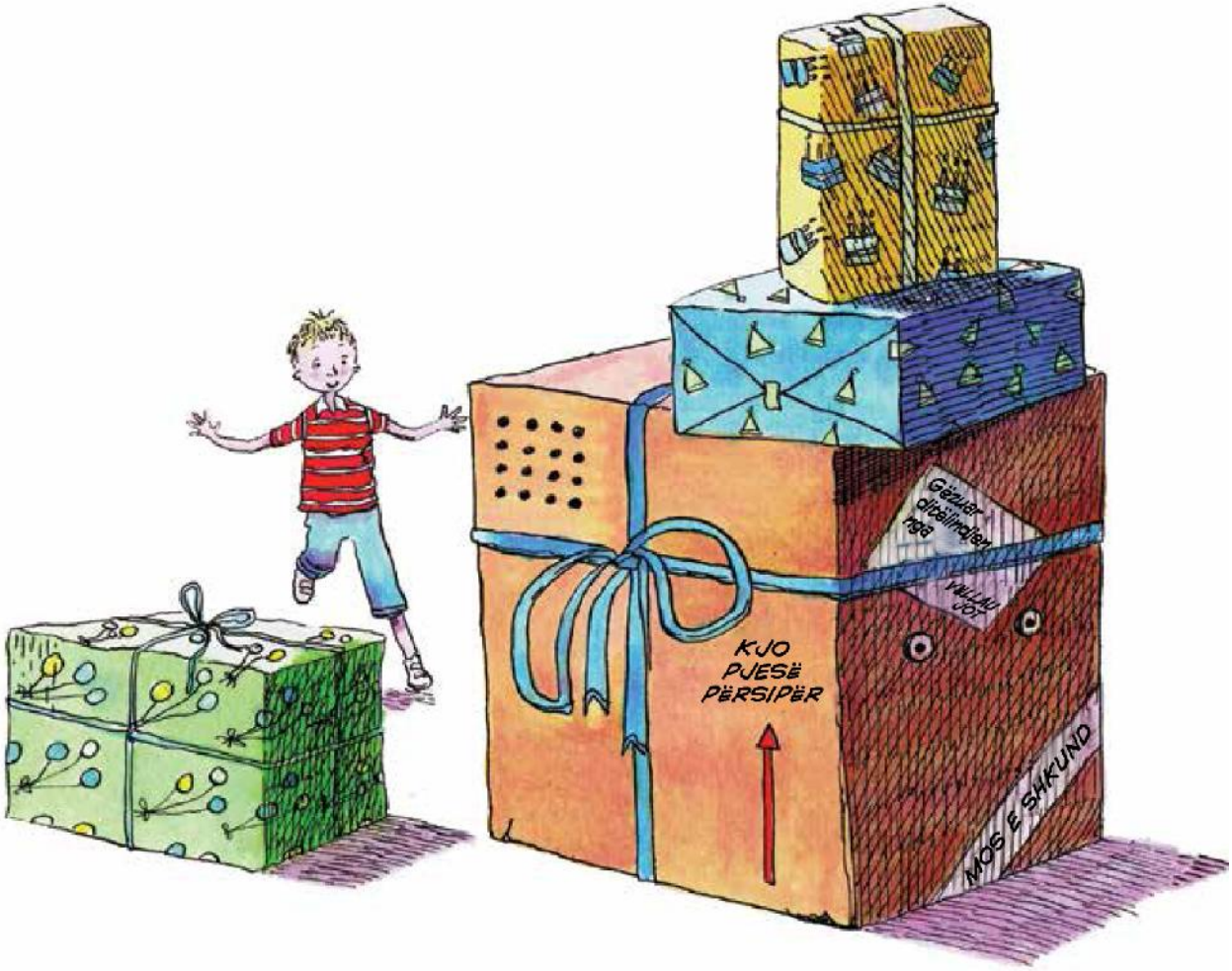

1. Një merimangë robot, si një kafshë shtëpiake, që mund të bëhet e padukshme:

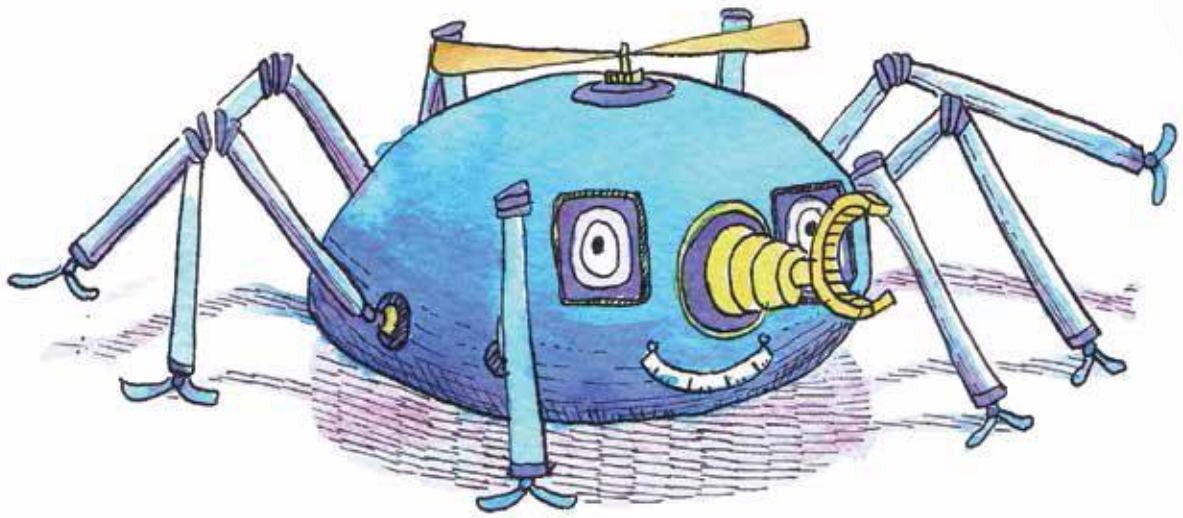

SHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISH

1. SKEMA: ROBOT MERIMANGË (Kafshë shtëpiake)

1. Një pengesë e padukshme që e shtrembëron dritën për të fituar efektin e padukshmërisë.
2. Truri pazitron.
3. Qeliza të vogla të karburantit që përdorin energjinë e mjegullnajës së gazit në gjithësi.
4. Pjesë speciale çeliku dhe gjarpërues që lëshon rrjetë merimange që ngjit.

KONFIDENCIALE

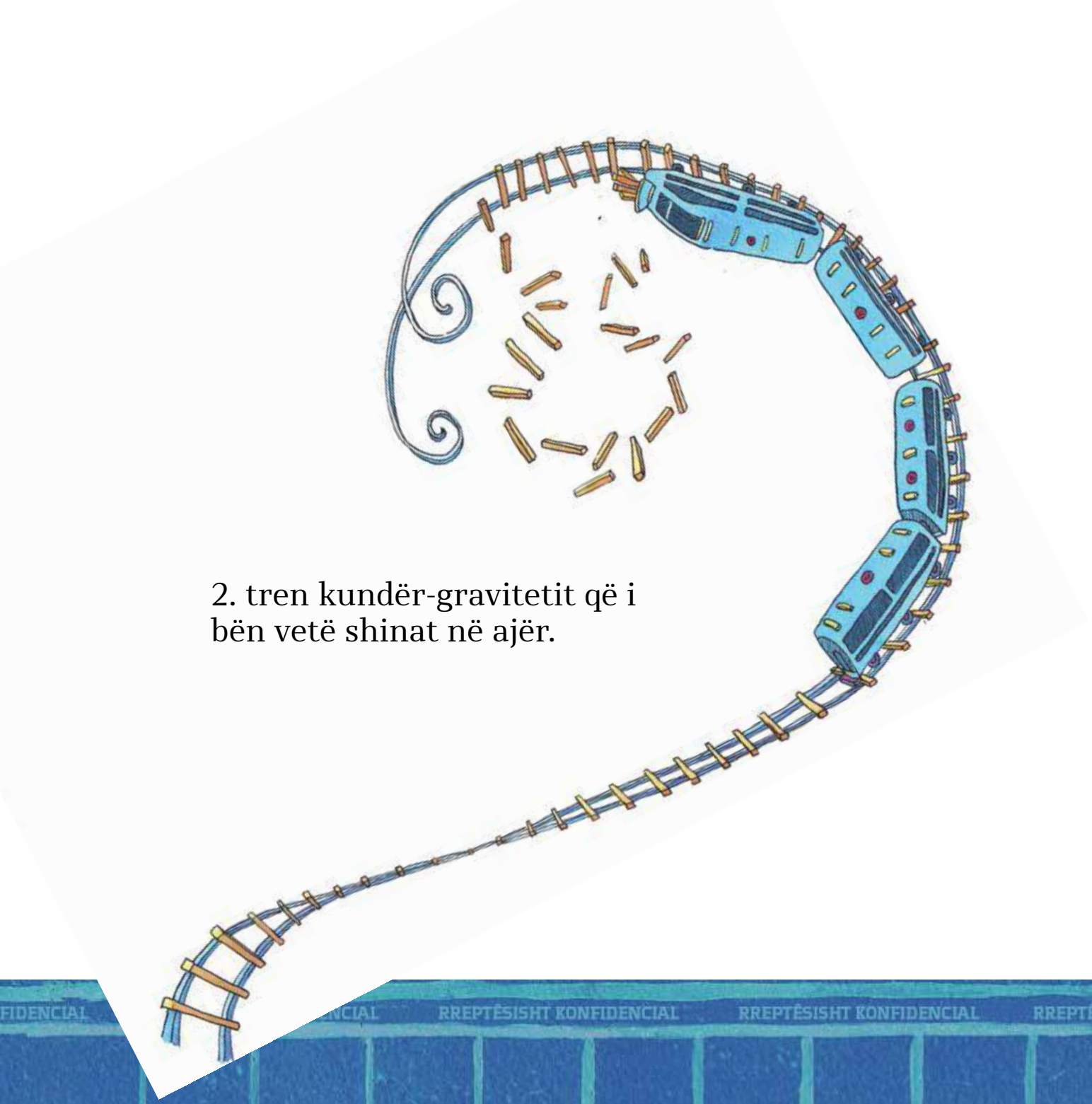

2. tren kundër-gravitetit që i bën vetë shinat në ajër.

2. SKEMA: TREN KUNDËR GRAVITETIT

1. Plastikë super e lehtë.

2. Korniza nanoteknologjike me të cilat është ndërtuar hekurudha.

3. Treguesi, si telekomandë, për drejtimin e trenit.

4. Qelizat e vogla të karburantit që përdorin energjinë e mjegullnajës së gazit në hapësirë.

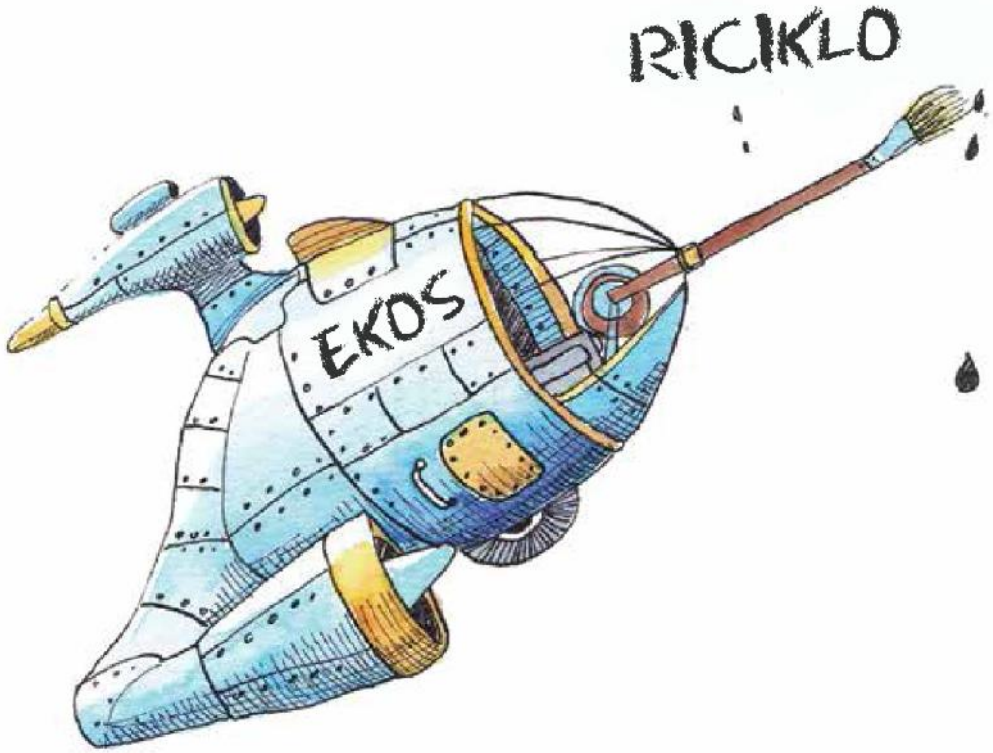

3. Ekos-anije kozmike ultra e lehtë që shkruan fjalë në tavan.

SHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISH

3. Skema: EKO-anije kozmike

1. Bojë spërkatëse (bojë avulluese).
2. Enë me bojë që ftohet në një temperaturë shumë të ulët (e cila nuk avullohet).
3. Tru postronik robotik me përbërës gjuhësorë.
4. Qelizat e vogla të karburantit që përdorin energjinë e mjegullnajës së gazit në hapësirë.

KONFIDENCIALE

4. Një rrjetë e ndërthurur dritash që prodhojnë ëmbëlsira organike.

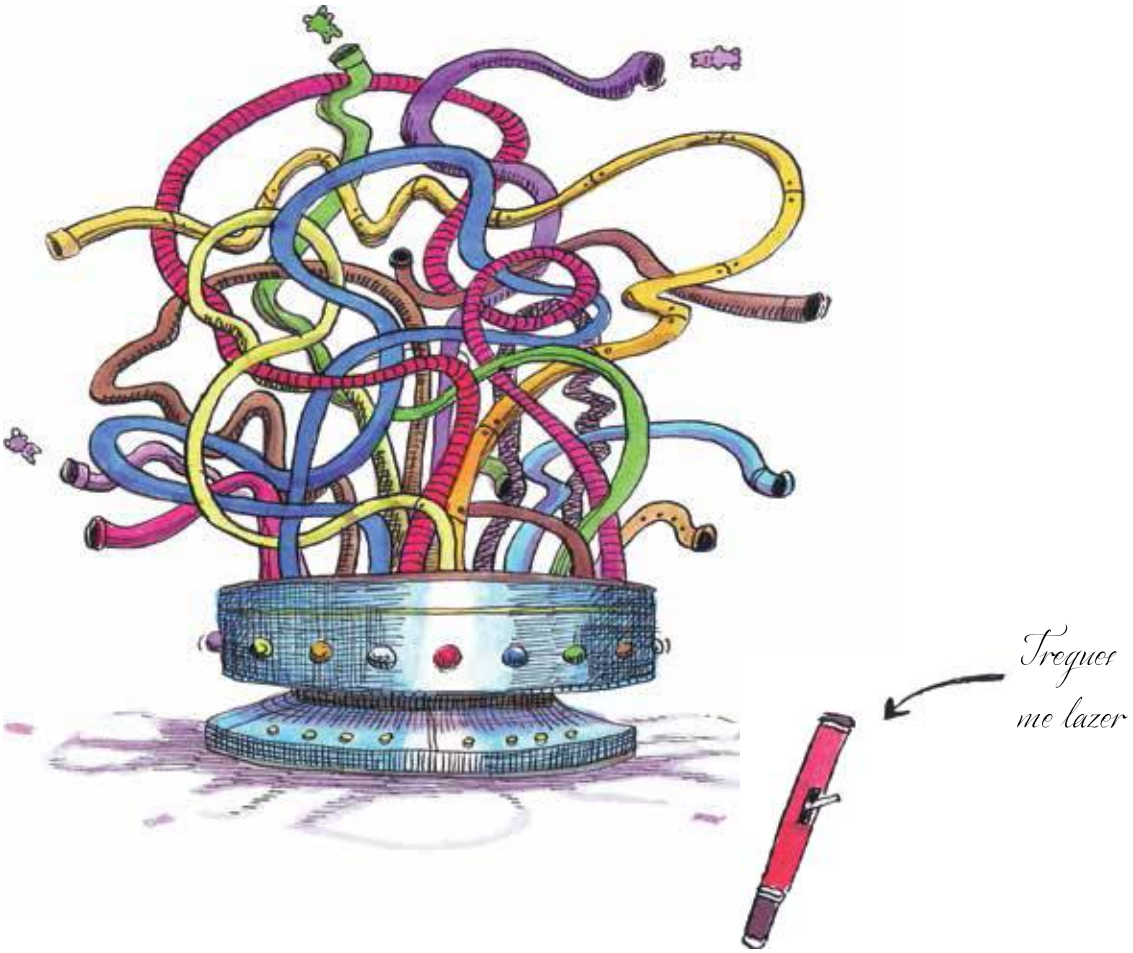

FIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT

4. Skema: Një rrjetë e ndërthurur dritash

1. Xhami transparent për tubat që drejtojnë lazerin.
2. Bazë rrethore dhe aparati për bërjen e ëmbëlsirave.
3. Hiper plastikë dhe delfiniorit për njësinë pozitrone - bashkues.
4. Gaz, metali dhe qelqi i bërë nga delfinioriti.

KONFIDENCIALE

Në shkollë, fëmijët i pëlqenin shumë historitë
e vëllait më të vogël.

Të gjithë mendonin se ai i kishte shpikur
vetë ato histori.

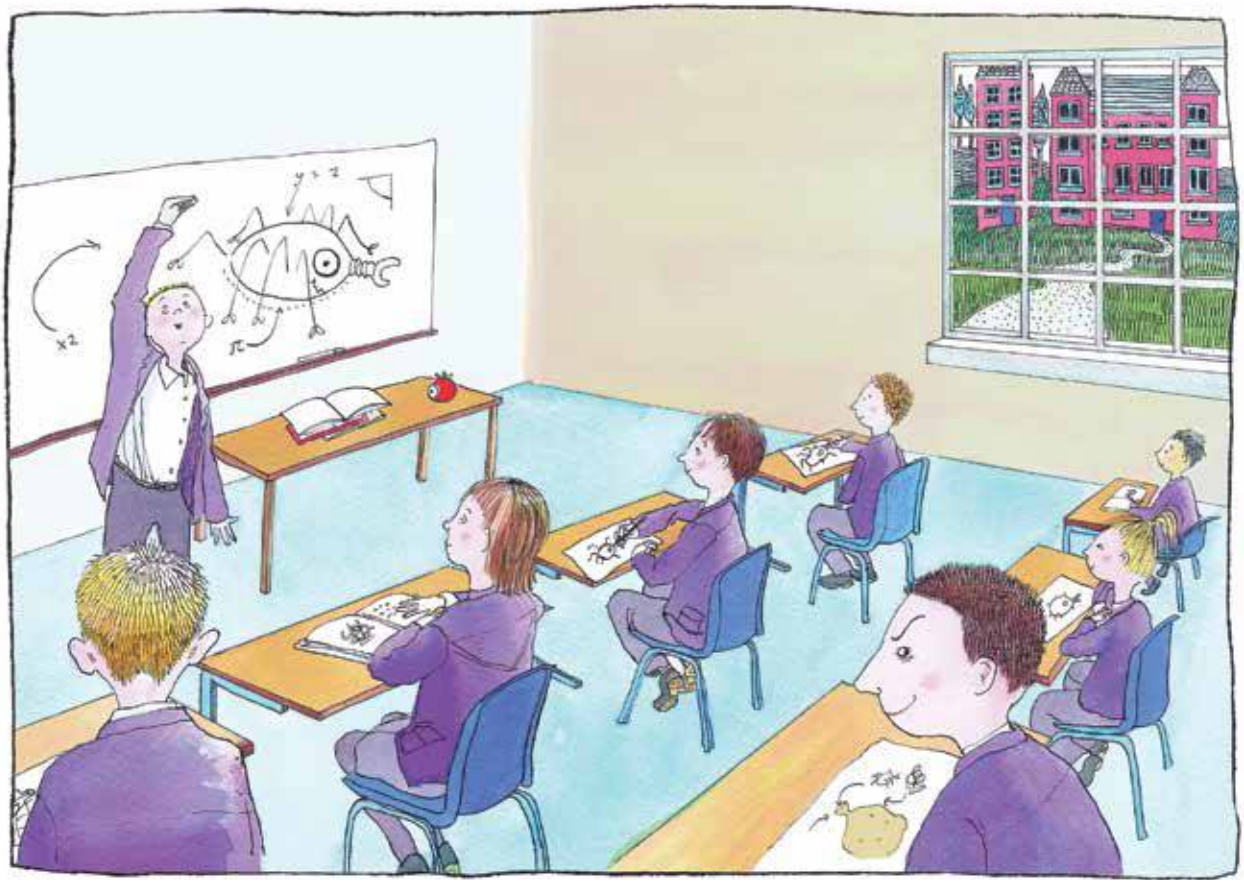

Të gjithë përveç fëmijës së keq në shkollë.

Kapitulli 2

Në ditën e parë të shkollës, pas pushimit të Vitit të Ri, djemtë kishin orën e matematikë, të shkencës dhe anglishtes.

Roboti merimangë, përndryshe kafsha e preferuar e vëllait të vogël, e ndoqi vëllain gjatë gjithë rrugës për në shkollë, por vëllai nuk e dinte atë sepse merimanga ishte e padukshme.

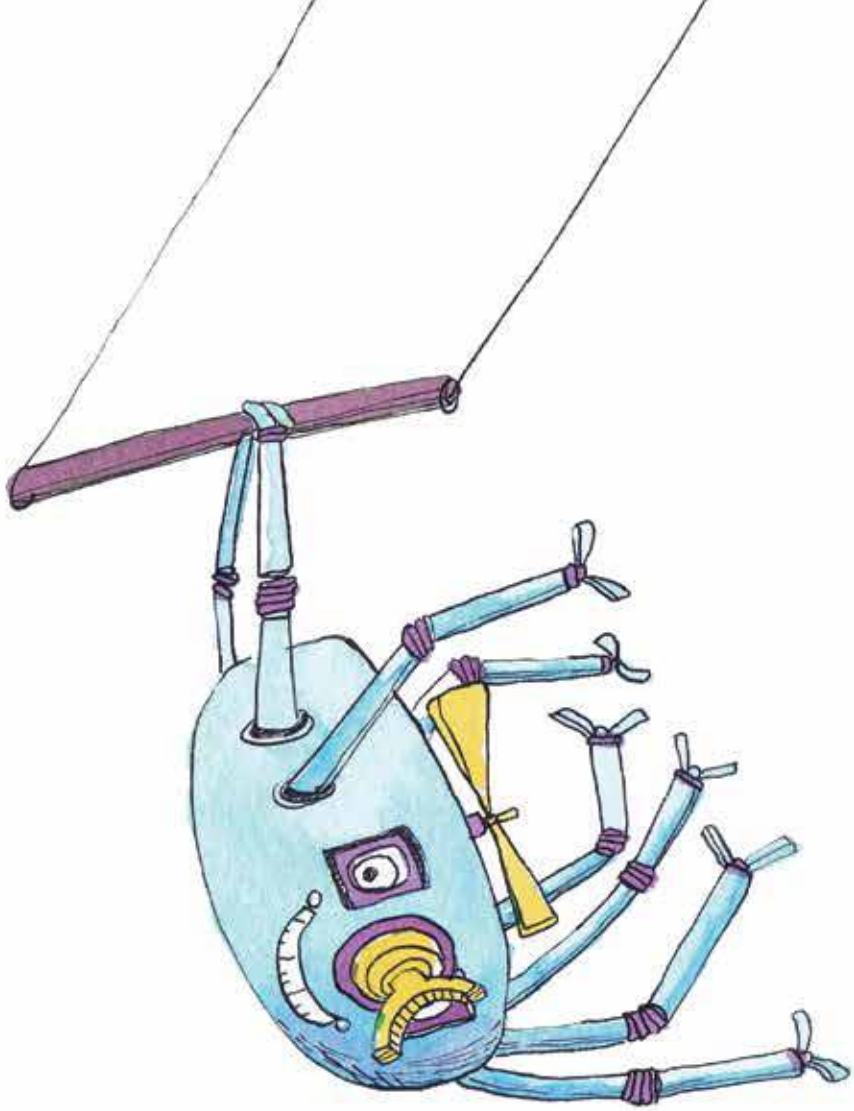

Roboti merimangë shkonte në të gjitha orët e tij.

Atij veçanërisht i pëlqente fiskultura (gjimnastika).

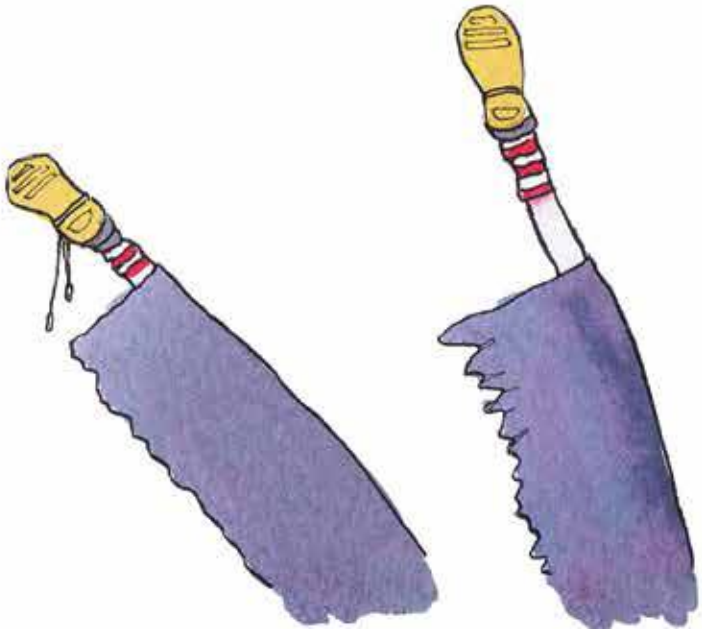

Gjatë rrugës për në shtëpi, roboti merimangë iu shfaq vëllait dhe miqve të tij dhe i bënte disa veprime interesante.

Por kur fëmija i keq nga shkolla e pa robotin - merimangë, ai i kërcënoi të gjithë.

Fëmijët e vegjël u frikësuan, por megjithatë u përpoqën të ishin trima. Ata bënë thirrje për ndihmë.

Për fat të mirë, fëmija shpikës vuri re se vëllai i tij ishte në telashe. Ai aktivizoi shpejt orën me një pengesë të padukshme që sapo e kishte shpikur.

Ora filloi të rrotullohej si një mburojë dhe e largoi fëmijën e keq.

Shokët u befasuan shumë!

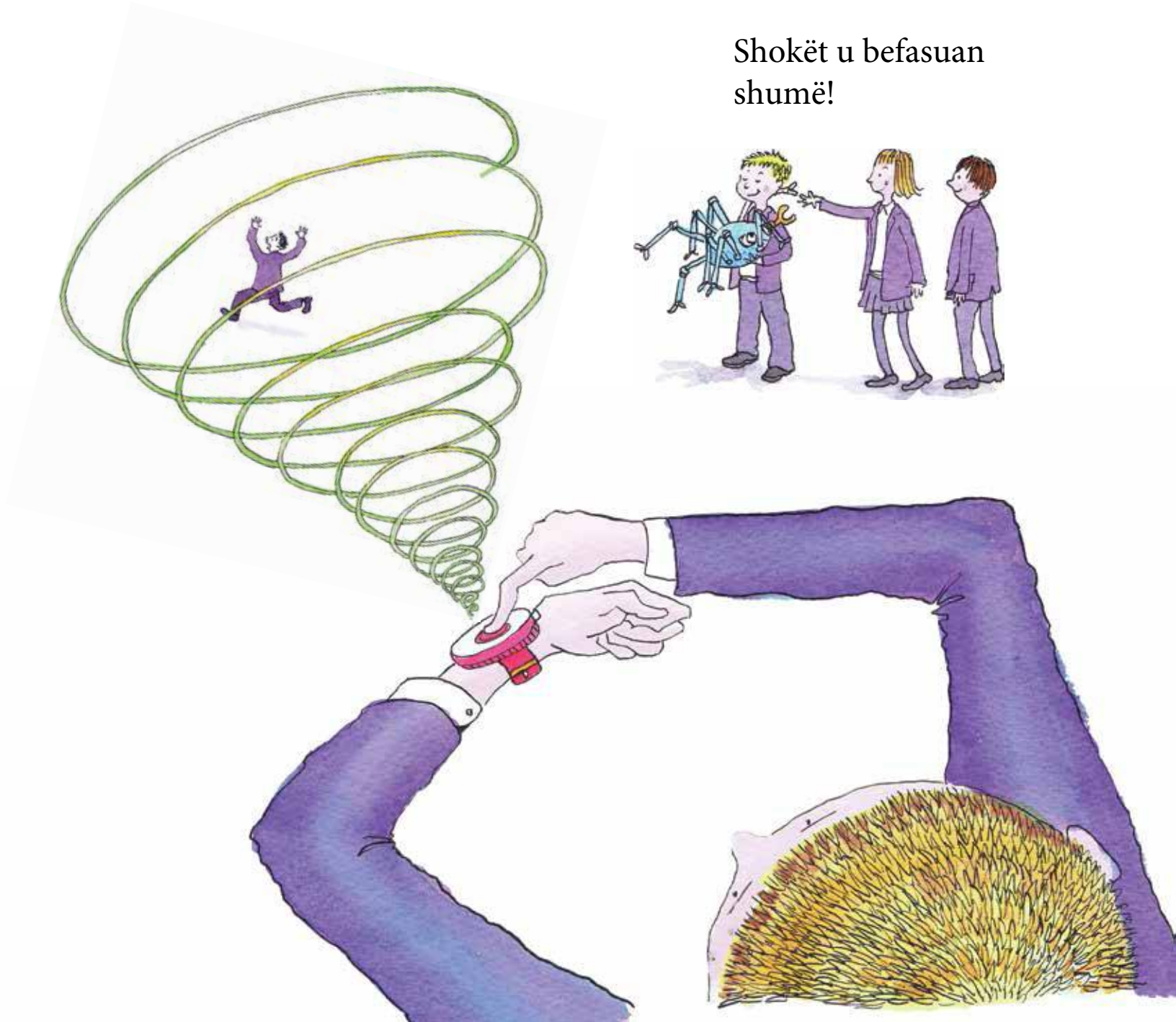

Për herë të parë, vëllai më i vogël filloi të kuptojë se lodrat e tij ishin, mbase ... të pazakonta.

Pastaj, djemtë i ftuan shokët e tyre të guximshëm jashtë për një piknik në natyrë.

Ata morën varkat dhe rremat e tyre dhe u nisën drejt ishullit që gjendej në mes të liqenit.

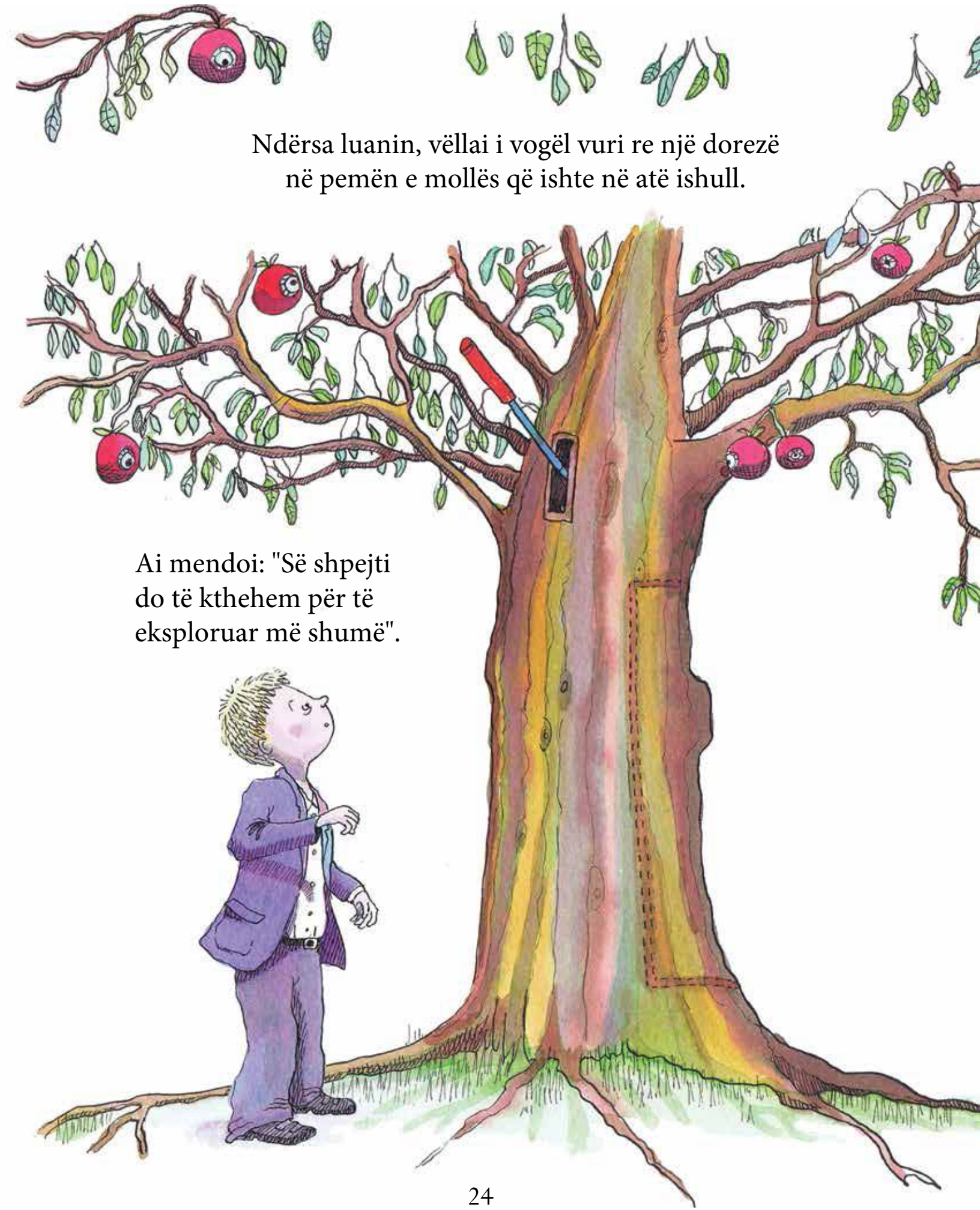

Ndërsa luanin, vëllai i vogël vuri re një dorezë
në pemën e mollës që ishte në atë ishull.

Ai mendoi: "Së shpejti
do të kthehem për të
eksploruar më shumë".

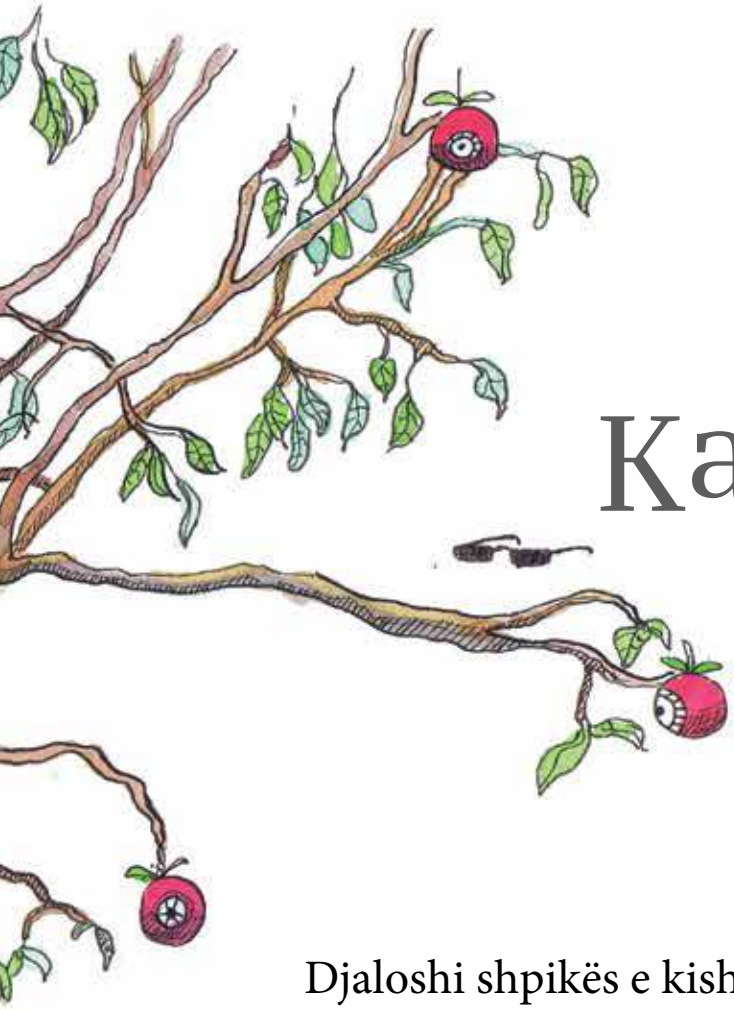

Kapitulli 3

Djaloshi shpikës e kishte zakon që zhdukej me me orë të tëra, veçanërisht herët në mëngjes kur të gjithë flinin.

Vëllai i vogël vendosi të eksplorojë dorezën e pemës.

Kështu që një pasdite, pasi mbaruan mësimet, ai dhe merimanga e tij robot dolën pa u vënë re.

Kur arriti tek pemë, ai e tërhoqi dorezën.

U hap një derë sekrete, me një ashensor mahnitës prej qelqi i cili të çonte poshtë.

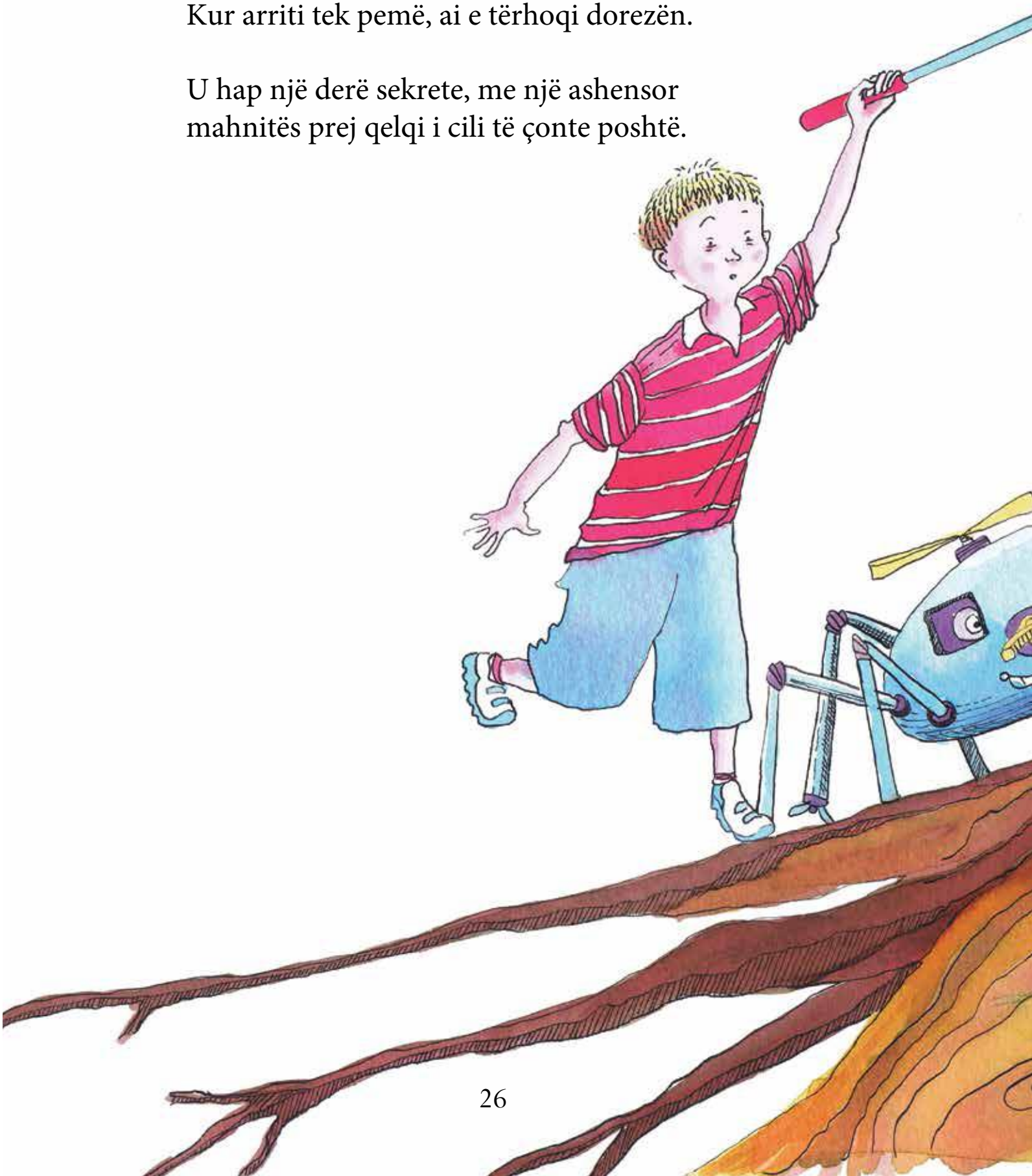

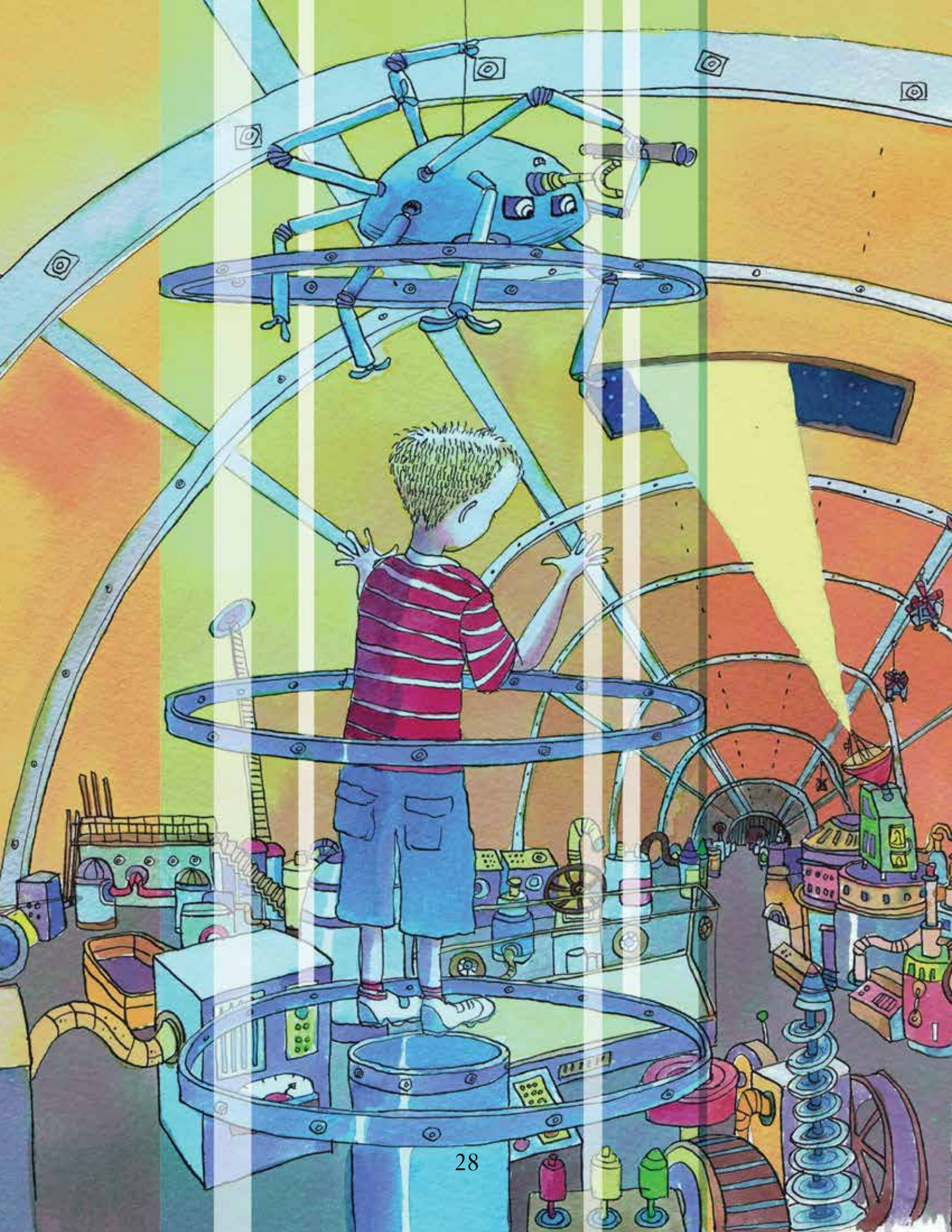

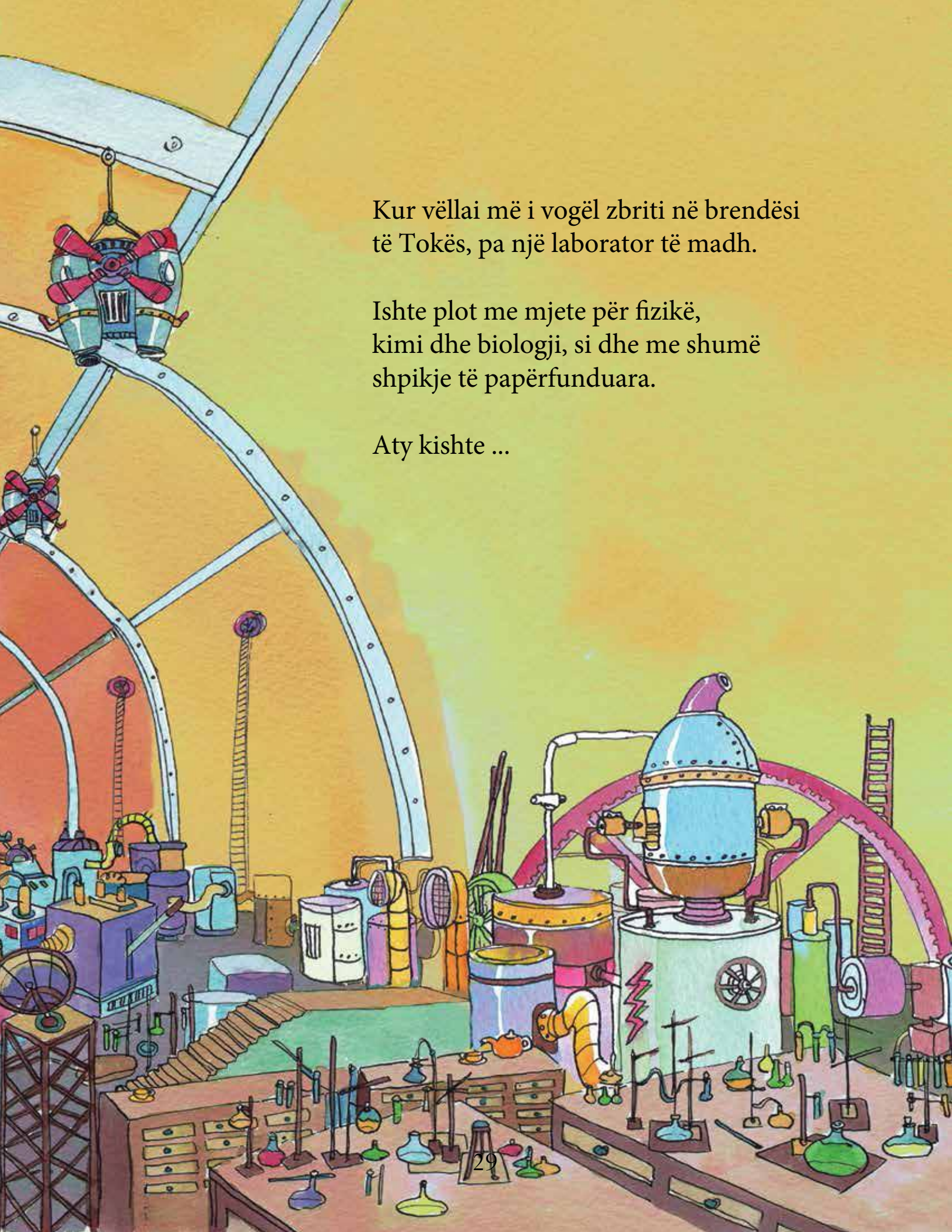

Kur vëllai më i vogël zbriti në brendësi
të Tokës, pa një laborator të madh.

Ishte plot me mjete për fizikë,
kimi dhe biologji, si dhe me shumë
shpikje të papërfunduara.

Aty kishte ...

1. Çanta shpine reaktive të personalizuara
që përdorin helika diellorë.

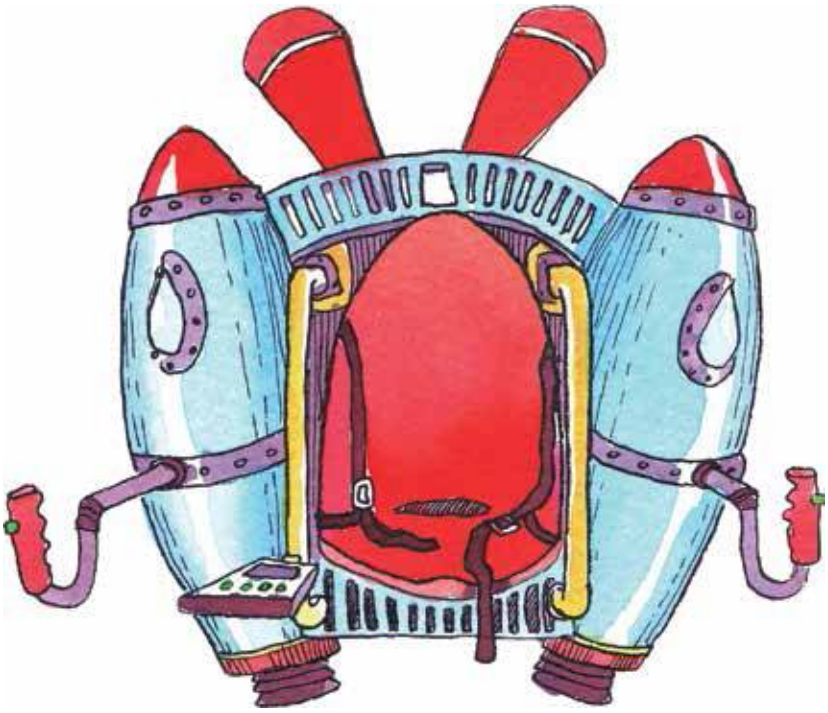

RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL

1. SKEMA: ÇANTË SHPINE REAKTIVE

1. Helika që përdorin energjinë diellore për të mbushjen e çantës së shpinës derisa fluturon ...
2. Brez për të rregulluar drejtimin e fluturimit ...
3. Syze speciale për mbrojtje nga dielli me rreze infra të kuqe për shikim gjatë fluturimit të natës ...
4. Modul hidrodinamik "nënujor" që gjithashtu mund të hapë pajisje për zhytje.

KONFIDENCIALE

2. Karikues i cili mund të punojë kur bie rrufe dhe që mund të karikojë sende jo elektrike.

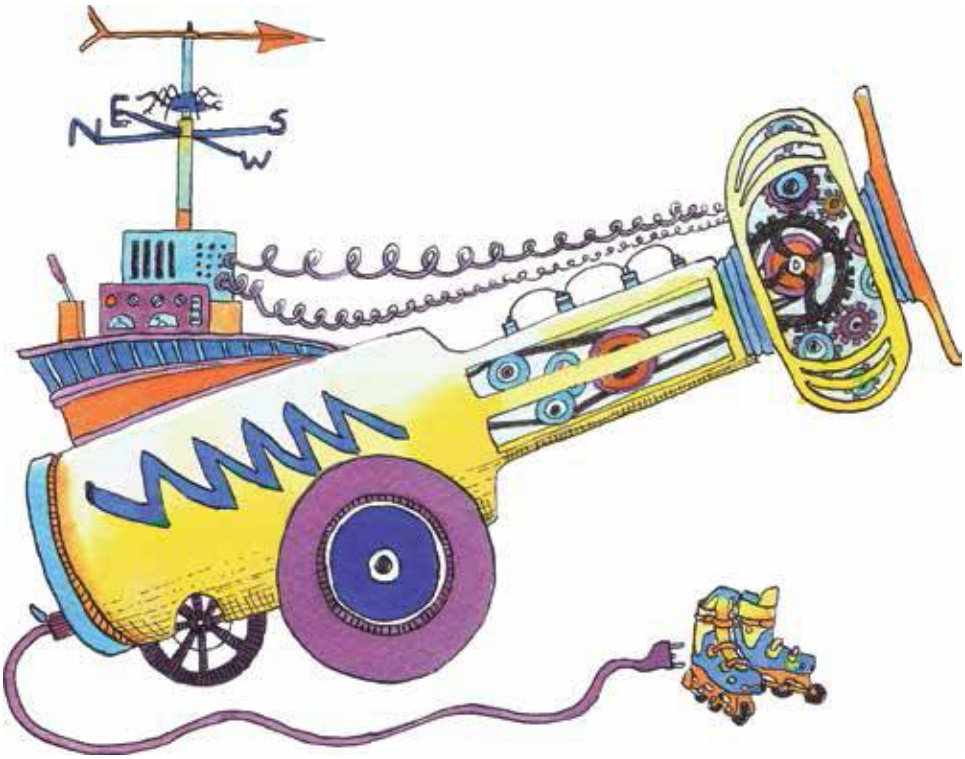

2. SKEMA: KARIKUES I CILI MUND TË PUNOJË KUR BIE RRUFE

1.Mbështjellëse për të mbrojtur karikuesin nga shkrirja ...

2. Kalibruesi i fushës energjitike për të shmangur shkrirjen e qarqeve elektrike ...

3. Tërheqja e rrufeve ...

4. Qelizat e ruajtjes së energjisë nga rrufeja.

3. Trryelë magme e cila punon me energji gjeotermale për projektet e ndërtimit.

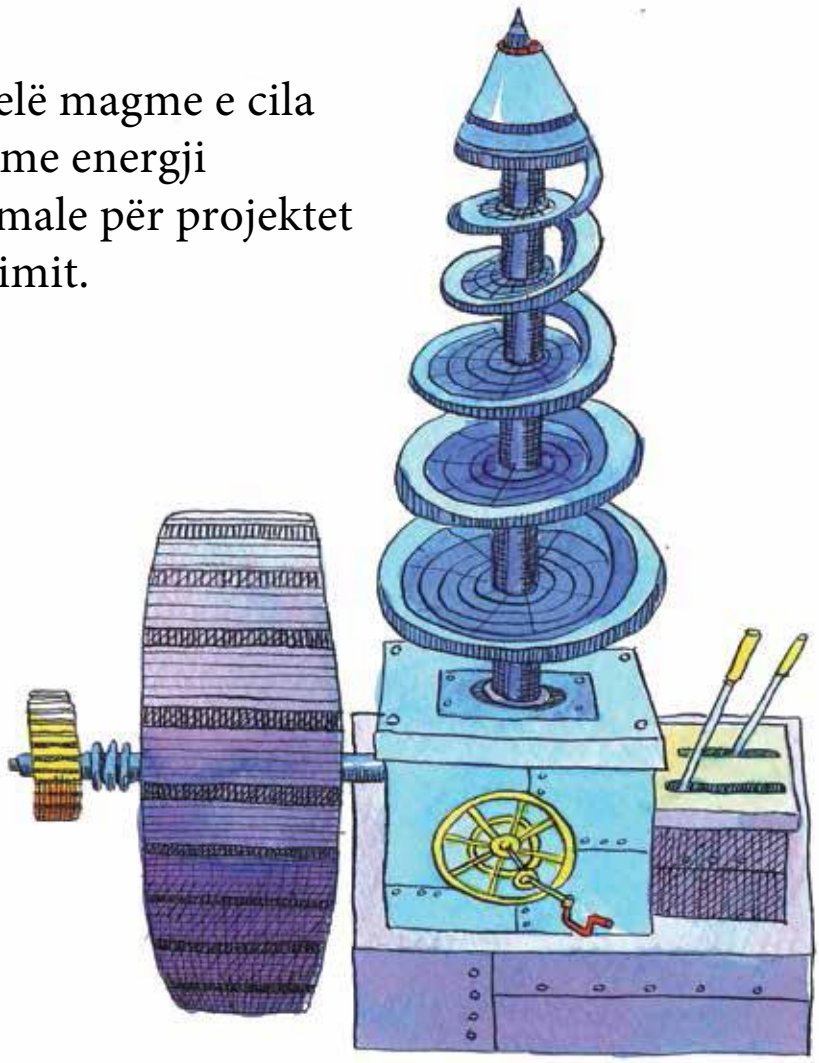

RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL

3. SKEMA: Trryelë magme gjeotermale

KONFIDENCIALE

4. Kopsht zoologjik me kafshë - robotë që mund
   të ndërtojnë habitatet e tyre "nano".

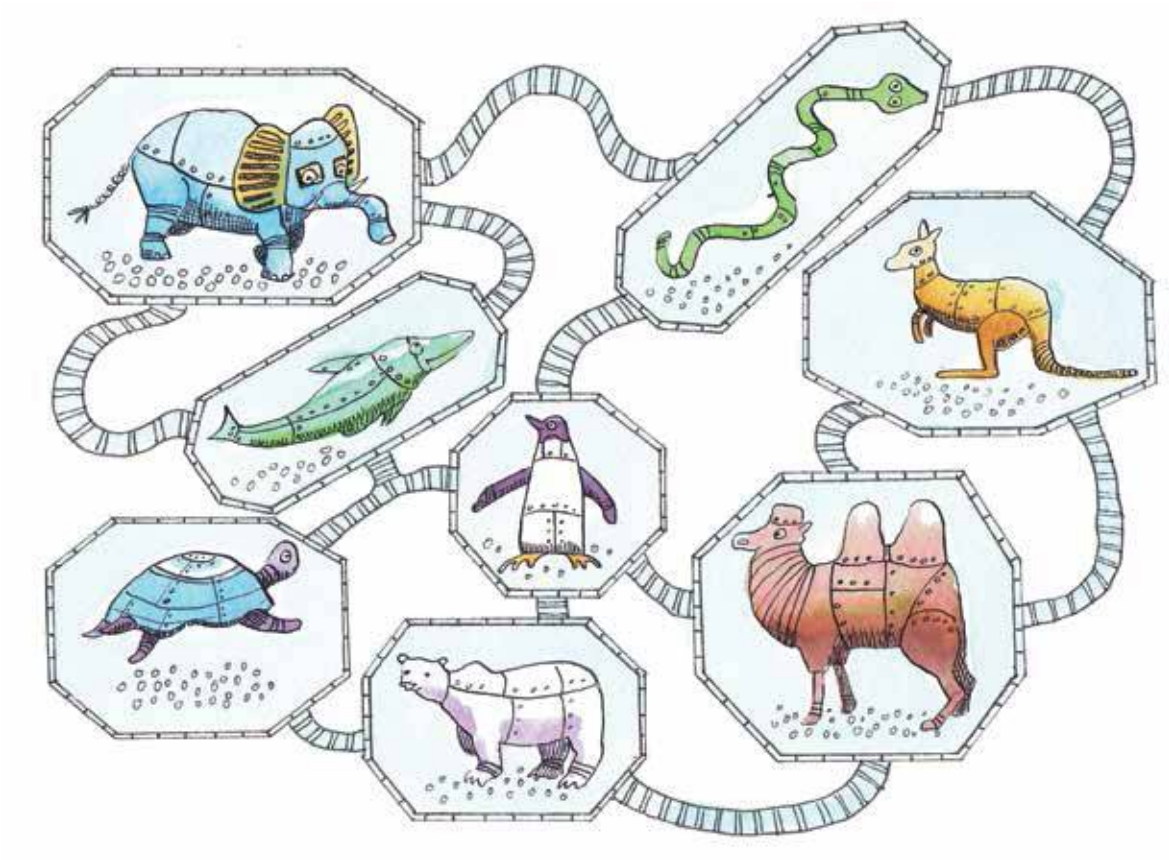

FIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT KONFIDENCIAL RREPTËSISHT

4. SKEMA: KOPSH ZOOLOGJIK NANO

1. **Barriera të padukshme për habitatin.**
2. **Kornizat e bëra nga teknologjia nano dhe gurralecat të vogla me ngjyra të vogla brenda topit.**
3. **Njësitë themelore të pozitronit për të mësuar kërcimet, tingujt dhe aftësitë për. ndërtimin e habitateve.**

KONFIDENCIALE

Ekziston madje edhe shpikja e qelizave që përdorin derivate të gazit në mjegullnajat e hapësirës.

Makineria e qelizave të karburantit, kur dukej si një kompjuter i madh me një pjatë satelitore, mund të përdorë drejtpërdrejt energjinë e kozmosit dhe ta ruajë atë në qelizat e energjisë së rinovueshme, me re të dritës rozë.

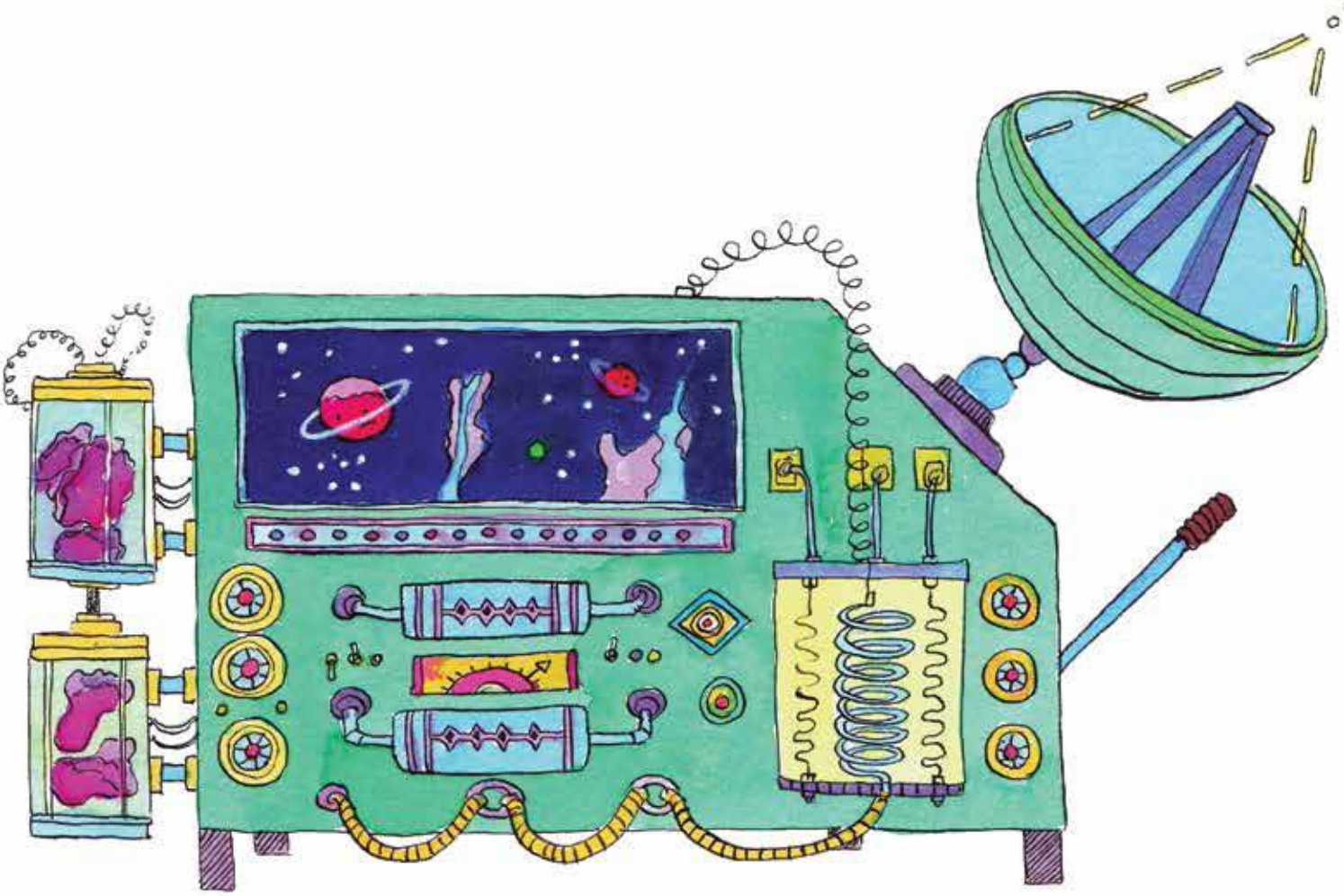

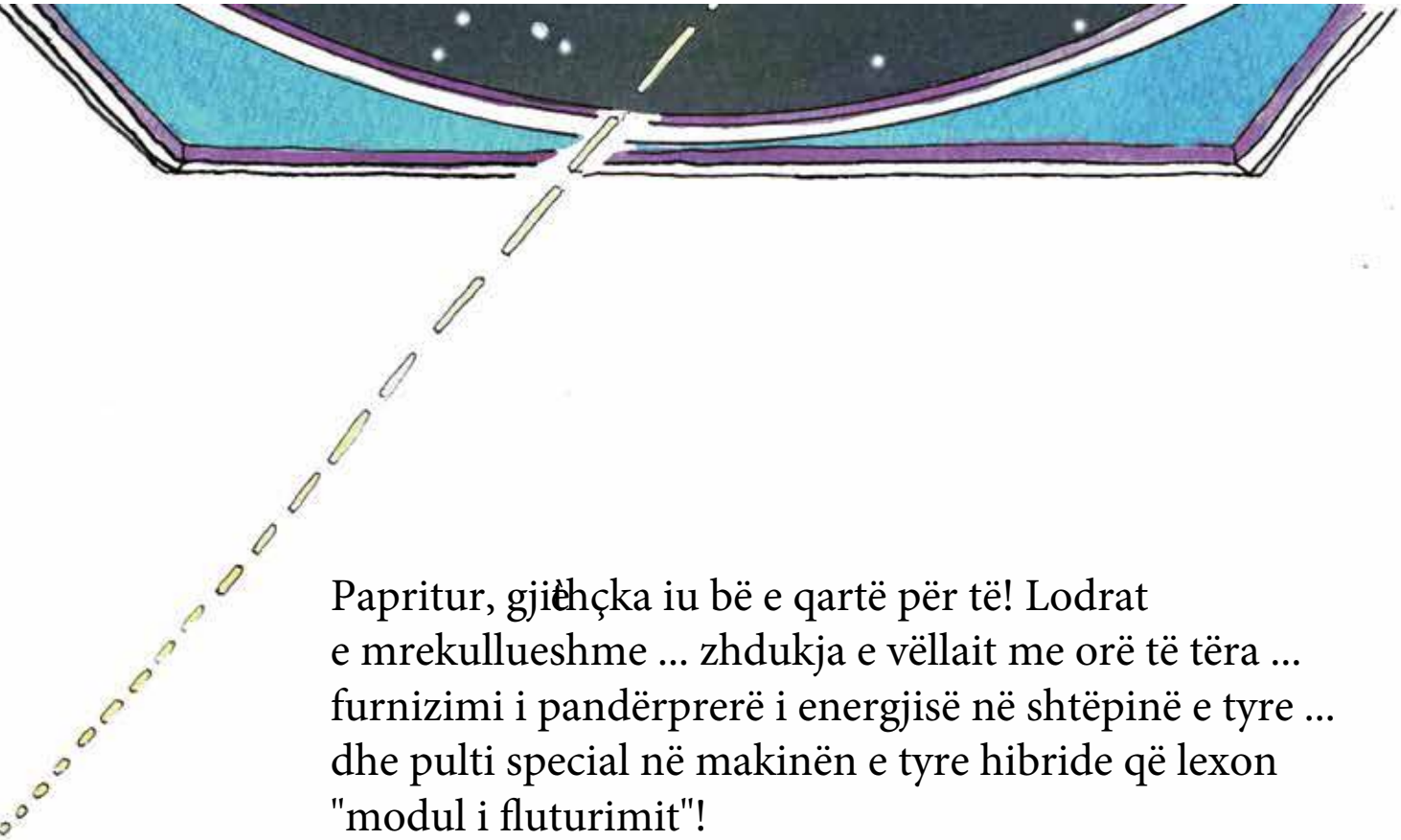

Papritur, gjithçka iu bë e qartë për të! Lodrat
e mrekullueshme ... zhdukja e vëllait me orë të tëra ...
furnizimi i pandërprerë i energjisë në shtëpinë e tyre ...
dhe pulti special në makinën e tyre hibride që lexon
"modul i fluturimit"!

Djali i vogël ishte i shtangur!
Ai e kuptoi që vëllai i tij, në të vërtetë,
është djali - shpikës!

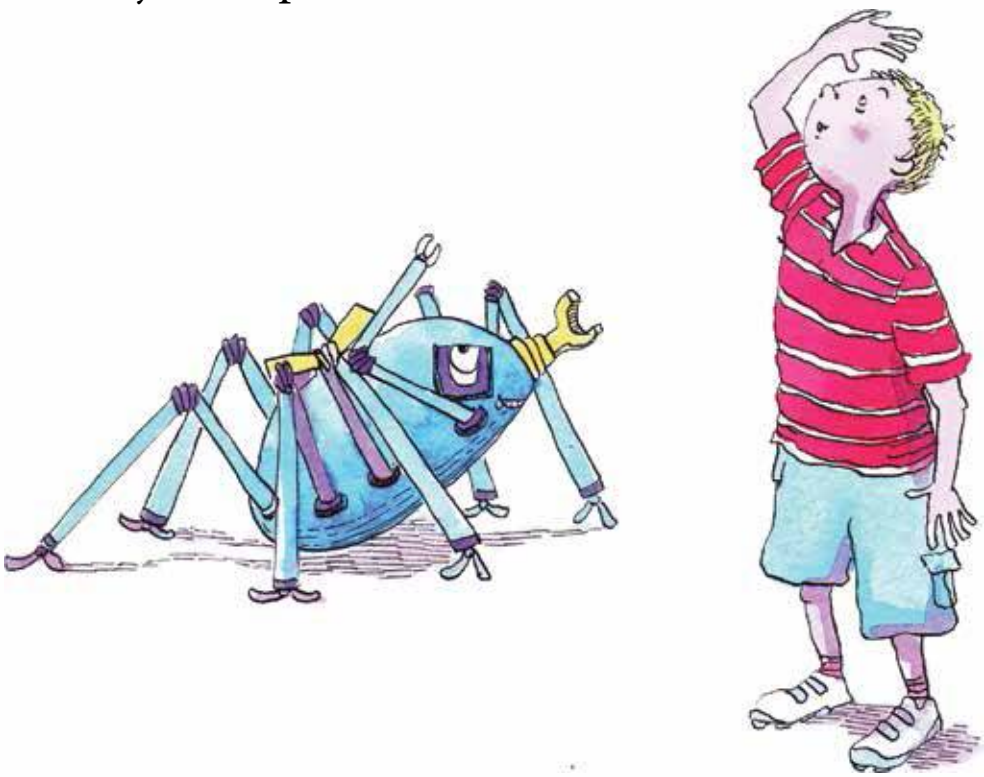

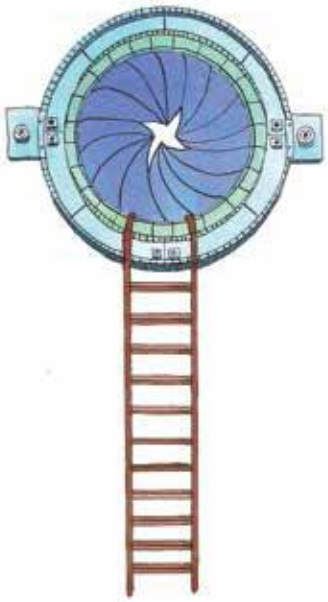

Në një cep të laboratorit nëntokësor kishte një trampolinë të çuditshme. Kur vëllai i vogël dhe roboti i tij merimangë u ngjitën në trampolinë, ata filluan të fluturojnë. Ishte në të vërtetë një aparat kamuflazhi kundër gravitetit!

Sa më shumë të eksploronin, aq më shumë gjëra mund të shihnin.

Një mur kishte një panel kontrolli të madh me ekrane dhe një milion butona që lexonin "aktivizoni fushën e padukshme" etj.

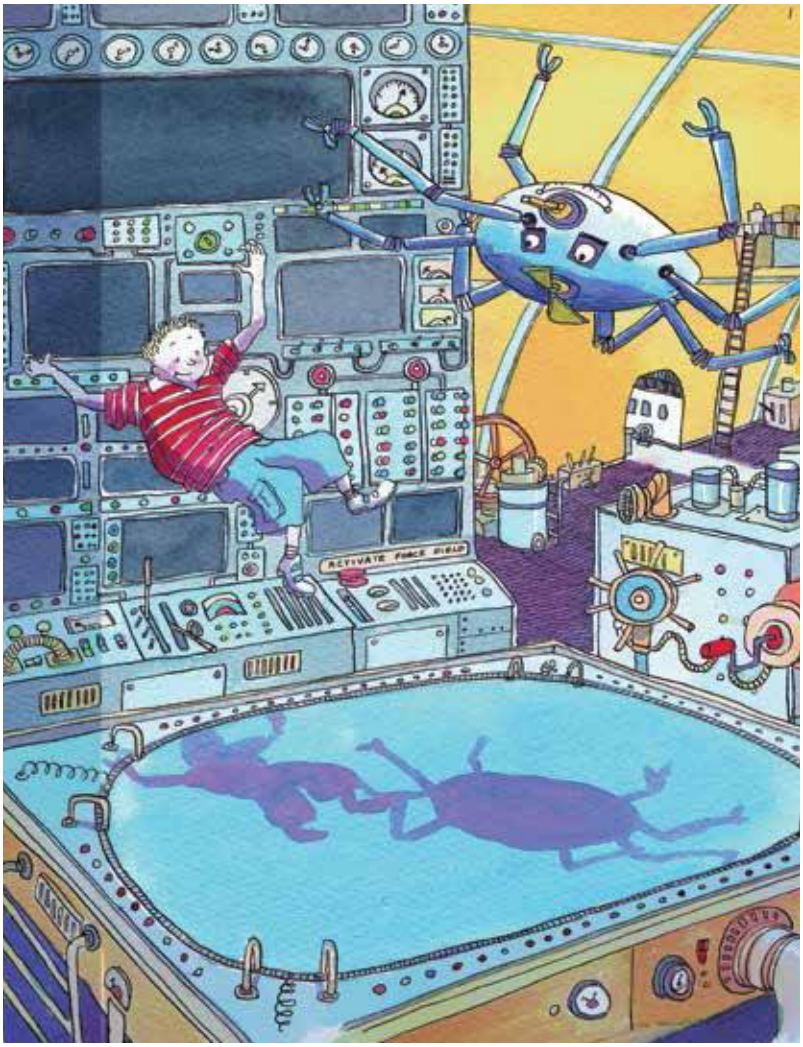

Papritur, merimanga aktivizoi alarmin
që filloi të binte!

U dëgjuan hapa
- dikush po vinte!

Kapitulli 4

Kapaku u hap dhe u shfaq djali - shpikës.
Kur e pa vëllain e tij të vogël, filloi të qeshë.

"Shikoni, e dija se kjo nuk mund të ishte
sekret përgjithmonë," tha ai.

Pastaj, djali shpikës u tregoi
atyre tunelin nga vinte.

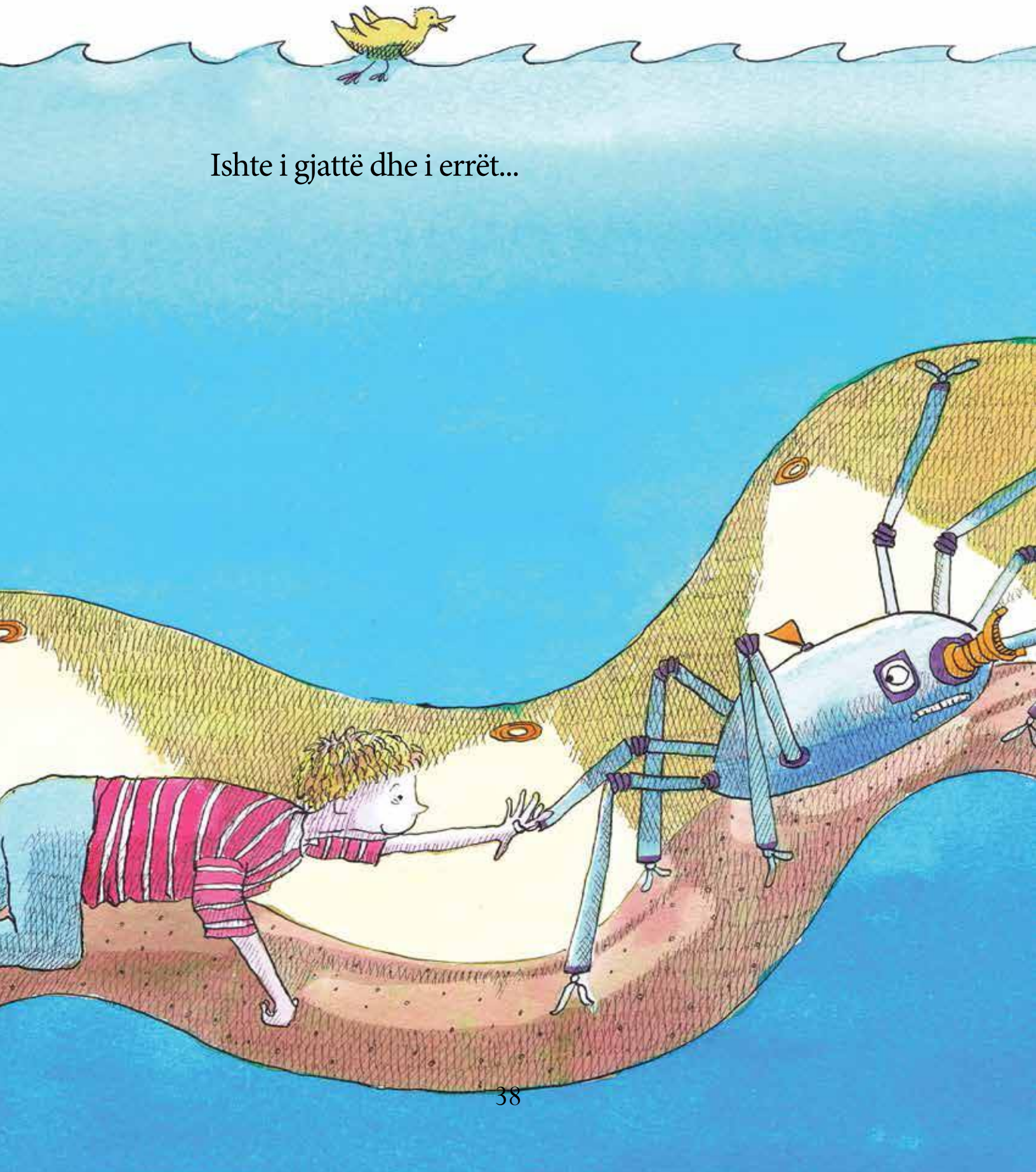

Ishte i gjattë dhe i errët...

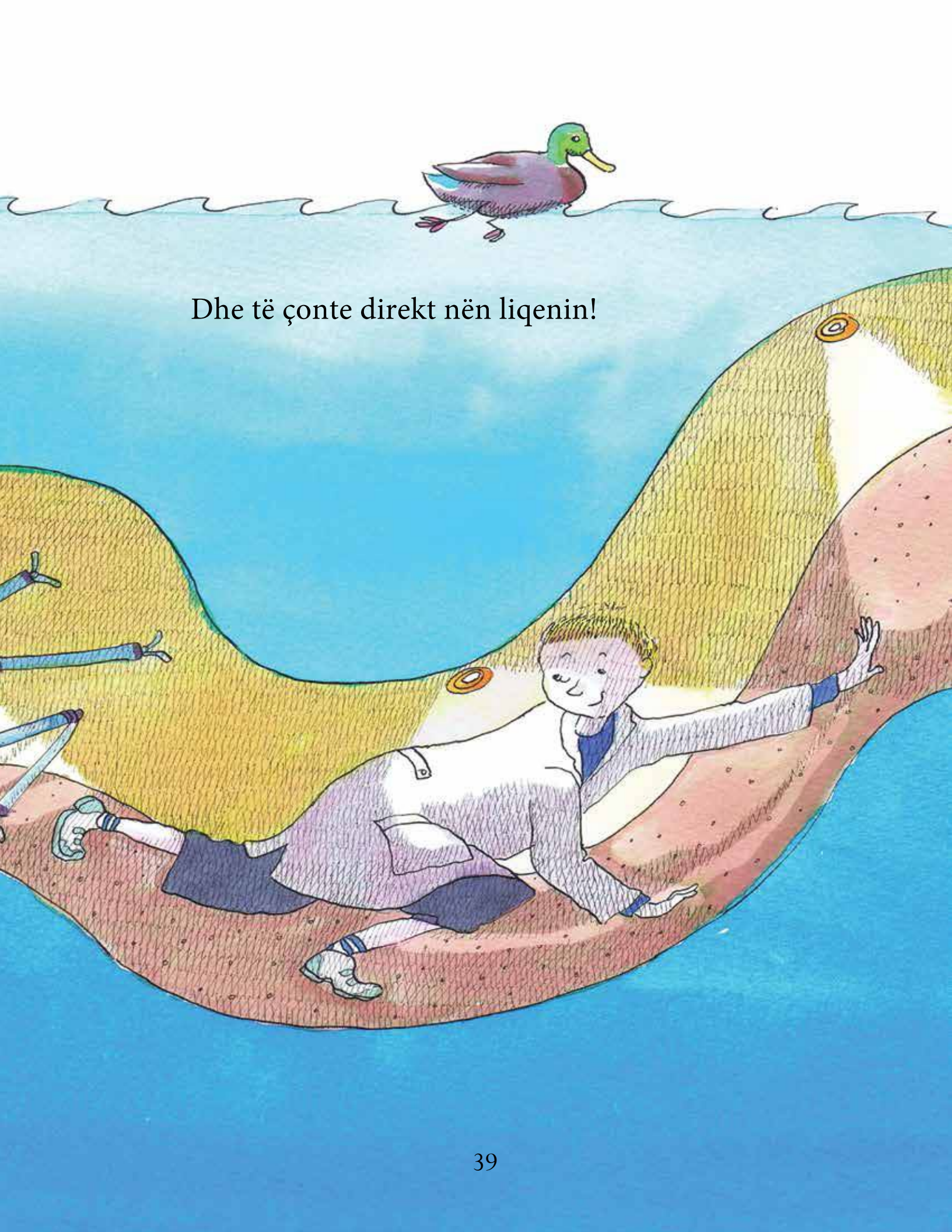

Dhe të çonte direkt nën liqenin!

Tuneli përfundoi pikërisht në shtëpinë e tyre,
më saktë në dollapin poshtë shkallëve!

Por ndërsa djemtë eksploronin,
ndodhi një gjë e tmerrshme!

Fëmija i keq nga shkolla me një të zhurmshe
me motor po udhëtonte përgjatë liqenit.

Duke parë varkën e vëllait të vogël,
ai u ndal në ishull për ta kërkuar atë.

Ai shikoi rreth e rrotull për një kohë dhe
pastaj vuri re një panel të fshehtë në bar.

Kur fëmija i keq pa laboratorin nëntokësor,
ai kuptoi se të gjitha këto shpikje të mahnitshme
mund të përdoren si armë.

Ai dëshironte t'i shiste këto teknologji të reja
një diktatori të keq për të filluar luftëra
të reja në botë.

Kështu që fëmija i vendosi të gjitha shpikjet
në një thes të madhe dhe filloi të ngjitet.

Për fat të mirë, djali shpikës nuk e kishte
lënë laboratorin e tij të pambrojtur.

Alarmi dhe dritat u aktivizan menjëherë.
U aktivizua një fushë e veçantë graviteti e cila
e tërhoqi poshtë me të gjith forcën fëmijën
e keq dhe ai pothuajse nuk mund të lëvizte.

Ndërsa fëmija i keq nuk mund të lëvizte nga shkallët
në përpjekje për të shpëtuar, roboti merimangë erdhi
menjëherë.

Ai lëshoi menjëherë si vetëtima dhe e mbështolli fëmijën
e keq - hajdut. Fëmija ra në tokë, tërësisht i bllokuar.

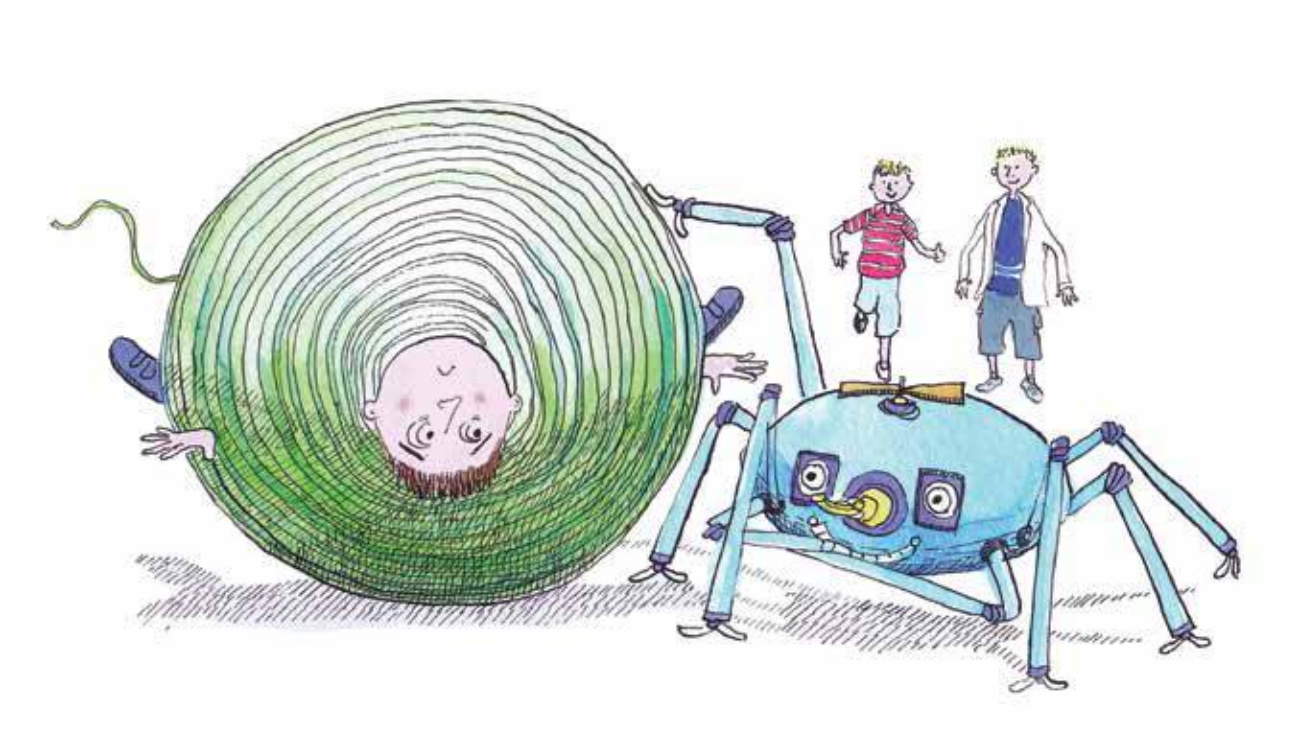

Së shpejti erdhi djali-shpikësi dhe vëllai i tij i vogël,
sepse panë alarmin. Ata e çuan fëmijën e keq menjëherë
në polici, ku ai u dënua me dy dënime, dhe ra dakord
që të bënte punë të dobishme shoqërore për të mësuar
të ishte një person më i mirë.

Kapitulli 5

Djali shpikës, vëllai i tij më i vogël dhe kafsha e tyre e preferuar, roboti merimangë, po shkonin në shtëpi në kanoen e tyre. Ata vendosën se kishte ardhur koha që t'u tregojmë të gjithëve për këto shpikje.

Vëllai i vogël ishte i shqetësuar se, nëse nuk i ndanin këto shpikje me të tjerët, ata mund t'i vidhnin dhe t'i shfrytëzonin për gjëra të këqija. "Vlen që të tallen me ju nëse shpikjet tuaja ende mund të ndihmojnë në pastrimin e planetit tokë dhe zhdukjen e varfërisë," tha ai.

Kur i treguan të tjerëve, të gjithë të tjerët ishin të shtangur.
Edhe prindërit e tyre morën leje për gjithçka,
për të mbrojtur punën e fëmijës së tyre - shpikës.

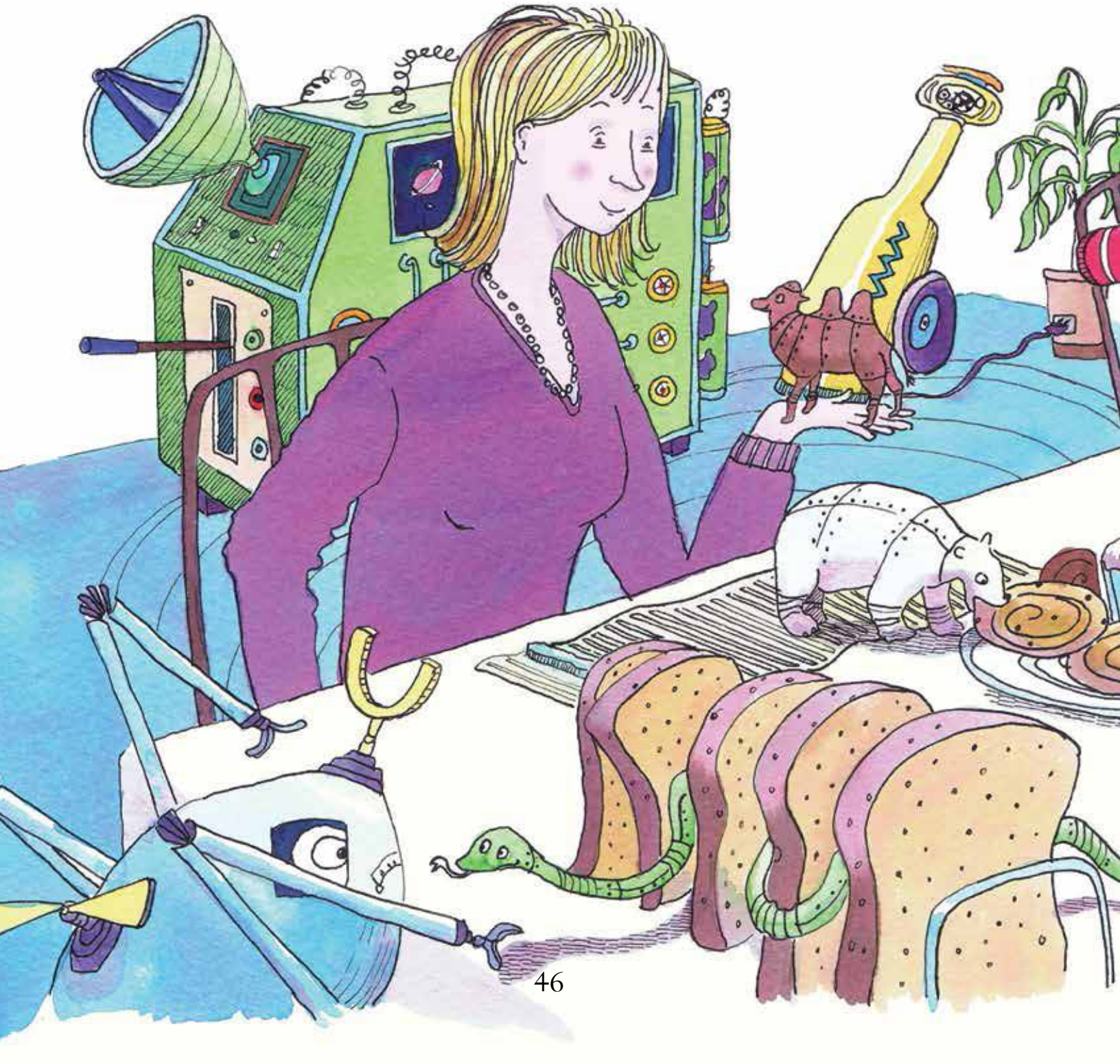

JA

Pastaj, vëllai më i vogël i paketoi në një sanduk të madhe makinën e energjisë së rinovueshme, trampolinën kundër gravitetit, pajisjen për tu bërë e padukshme dhe shumë lodra të tjera ekologjike.

Për pushimet, vëllai më i vogël udhëtoi nëpër botë dhe fakti që dinte shumë gjuhë e ndihmoi atë që ndante me të tjerët teknologjitë e djalit – shpikës, me drejtuesit e shtetit që donin paqe dhe një mjedis të pastër jetësor.

Shumë shkolla po punojnë për të prezantuar programe të reja të edukimit mjedisor, sepse një mjedis i pastër është një e drejtë njerëzore për çdo fëmijë.

Ata ishin të kënaqur kur e panë atë dhe shpikjet e tj, sepse ai ishte shumë i lumtur, dhe shpikjet ishin shumë të zgjuara dhe të dobishme për të mësuar rreth shkencës dhe teknologjisë së mjedisit.

Në të njëjtën kohë, djali shpikës punoi shumë në laboratorin e tij
në idetë e mëposhtme, dhe njerëzit në mbarë botën filluan të përdorin shpikje të reja ekologjike për të mësuar dhe jetuar më mirë.

Sa herë që vëllai më i vogël vinte në shtëpi, shpikësi do ta pyeste atë: më trego çfarë pe?

Dhe vëllai më i vogël i përgjigjej gjithmonë: “Oh… e ardhmja.
E ardhmja që duam ”.

Biografia e autorit

Xhona Dejvid, 11 vjeç, jeton në Kembrixh, në Britaninë e Madhe dhe mëson në shkollën Kings College School. Ai është qytetar i Britanisë së Madhe, Kanadasë, Zvicrës dhe Gjermanisë dhe autor i disa librave për djalin - shpikës dhe vëllain e tij të vogël.

Ai ka qenë fëmijë - delegat në Konferencën e OKB-së për Zhvillimin e Qëndrueshëm në vitin 2012. Ka marrë medalje në debatet shkollore ndërkombëtare dhe në gara për ese për jetë të qëndrueshme. Xhona gjithashtu menaxhon një uebfaqe ekoshkencore dhe teknologjike për fëmijë dhe është ambasador për të drejtat klimatike, duke premtuar se do të mbjellë mbi 1.000 pemë në të gjithë botën.

Xhona e do shumë matematikën dhe shkencën (veçanërisht astrofizikën dhe botanikën), si dhe shahun, leximin, notin, kanoen, aikidon dhe luan në flaut. I pëlqen të bëjë skema dhe plane për shpikje ekologjike, por ende nuk ka mësuar se si t'i bëjë ato.

I falënderon prindërit e tij, udhëheqësin e klasës dhe mësuesit e tij të shkëlqyeshëm në King's School, dhe veçanërisht e falënderon vëllain e tij të vogël Niko, për frymëzimin dhe mbështetjen, dhe gjithashtu Kerol Adlam për vizatimet e saj të jashtëzakonshme.

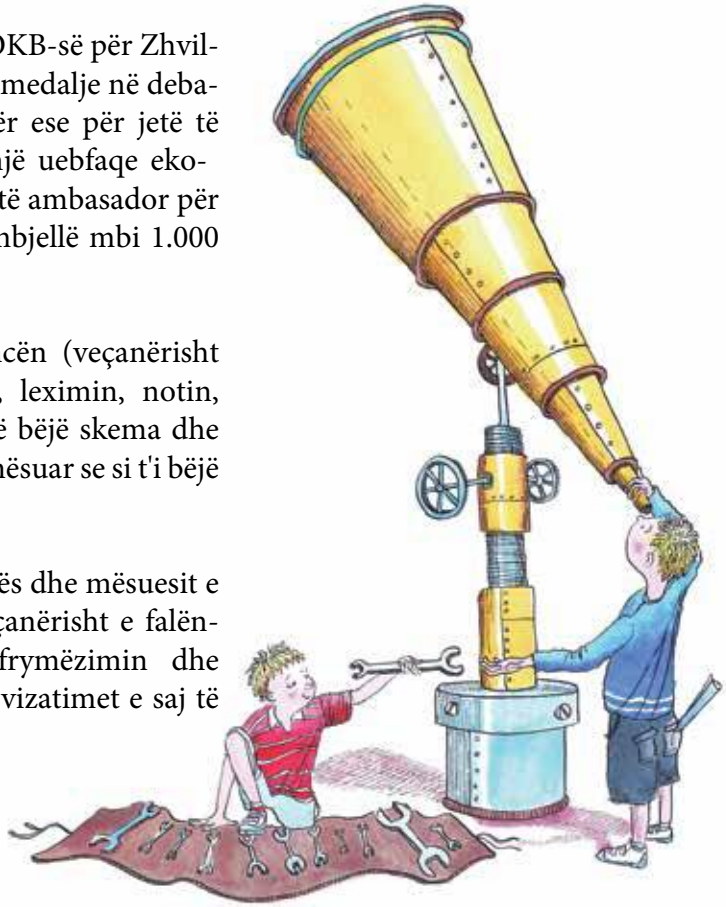

Biografia e vizatuesit

Kerol Adlam është një artiste me seli në Britaninë e Madhe që vizaton dhe shkruan stripe dhe libra për fëmijë. Ajo gjithashtu bën edhe art reportazhi për muzetë dhe organizatat që merren me trashëgimi kulturore. Është fituese e Çmimit për ilistrimin e libriave për fëmijëve të Kombeve të Bashkuara/Çmimin e Artë për ilustrime të librave për fëmjë që e ndan Këshilli Botëror për Ardhmërinë. Ajo ka pasur ekspozita në Bolonjë, Kembrixh, Londër dhe në Notinghem. Informacione shtesë mund të gjenden në www.caroladlam.co.uk.

Voices of Future Generations Children's Book Series

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Nën kujdesin e
UNESCO-s

Konventa e Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Fëmijëve.

Të gjithë fëmijët janë bartës të të drejtave të rëndësishme të njeriut. Njëzet e pesë vjet më parë, në 1989, më shumë se njëqind vende nënshkruan Konventën e KB-së për të Drejtat e Fëmijëve. Në këtë marrëveshje më të rëndësishëm për të drejtat e njeriut në histori, ata janë zotuar të mbrojnë dhe promovojnë të drejtat e barabarta të të gjithë fëmijëve, të cilët janë të ndërlidhura dhe po aq të rëndësishme.

Konventa ka gjithsej 54 nene, në të cilat shtetet bëjnë premtime solemne për të mbrojtur nevojat dhe ëndrrat e fëmijëve. Ata e njohin rolin e fëmijëve në ushtrimin e të drejtave të tyre, nevojën që ata të dëgjohen dhe të përfshihen në vendime. Në veçanti, nenet 24 dhe 27 mbrojnë të drejtat e fëmijëve për ujë të pijshëm të sigurt, ushqim të mirë, një mjedis të pastër dhe të sigurt, shëndetin dhe cilësinë e jetës. Dhe neni 29 njeh të drejtën e fëmijëve për arsimim që zhvillojnë personalitetin, talentin dhe potencialin e tyre, duke respektuar të drejtat e njeriut dhe të mjedisit.

Dr. Aleksandra Uandel,
Këshilli Botëror për të Ardhmen

Objektivat e Kombeve të Bashkuara për Zhvillimin e Qëndrueshëm

Në Konferencën e Kombeve të Bashkuara për Zhvillimin e Qëndrueshëm të vitit 2012, Rio + 20, qeveritë dhe njerëzit u mblodhën për të gjetur mënyra për të bërë një botë më të sigurt, më të drejtë dhe më të gjelbër për të gjithë. Të gjithë ranë dakord të ndërmarrin aktivitete të reja për t'i dhënë fund varfërisë, për të parandaluar problemet mjedisore dhe për të ndërtuar ura për një të ardhme më të drejtë. Në gjithsej 283 pika të Deklaratës "E ardhmja që duam", shtetet janë zotuar të mbrojnë të drejtat e njeriut, të përdorin burimet me mençuri, të luftojnë ndryshimin e klimës dhe ndotjen, të mbrojnë kafshët, bimët dhe biodiversitetin dhe të kujdesen për oqeanet, malet, kënetat dhe vendet e tjera të veçanta.

Në Kombet e Bashkuara, shtetet janë të angazhuara për 17 objektiva të reja të zhvillimit të qëndrueshëm që vlejnë për të gjithë botën, me synime specifike veprimin në terren. Shoqatat, qeveritë, ndërmarrjet, shkollat dhe fëmijët kanë formuar mbi një mijë partneritete dhe mobilizuan miliarda për të realizuar premtimet. E ardhmja që duam ekziston në zemrat dhe mendjet e brezit tonë, dhe në duart e të gjithëve.

Vujelva Kuuja,
Qendra për të Drejtën Ndërkombëtare për Zhvillim të Qëndrueshëm (CISDL),

Voices of Future Generations Children's Book Series

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Nën kujdesin e
UNESCO-s

Mirënjohje dhe frymëzime

Komisioni Ndërkombëtar "Zërat e gjeneratave të ardhshme"
Mirënjohjen time të përzemërt për Komisionin Ndërkombëtar të krijuar në vitin 2014 nga Shkëlqesia e tij, Gjykatësi C. G. Veramantre, laureati i të UNESCO-s për investigim të arsimit të qetë që e mbështet, drejton dhe e profilizon këtë seri të re të librave për fëmijë, si dhe Aleksandra Vandel (VFC), Dr Mari-Kler Kordonier Seger (CISDL), dr. Kristian Allen (Zelanda e Re), Irina Bokova (UNESCO), z. Karl Hansen (Trust për jetësëtë qëndrueshme), Ema Hopkin (Britanie e Madhe), Dr Jing-Shih Hsie (EKPF), dr. Maria Lejhner-Rejnal (Uruguaj), Melinda Manuel (PNG), Julia Marton-Lefere (IUCN), dr Xhejms Mudi (Australi), Ana Oposa (Filipine), profesor Kirsten Sandberg (krytear i KB CRC), Patrisha Çavez (KB DSD), dr. Marcel Sabo (Hungari), dr. Kristina Vojt (Norvegji), Gabriel Sakonagi-Bejkon (Fondacioni Mur, Marsela Orvanjanos de Rovzar (UNICEF Mekskikë) etj.

Këshilli Botëror për Ardhmërinë është i përbërë nga 50 personalitete të njohura ndërkombëtarisht nga e gjithë bota. Së bashku, ata punojnë për t'i lënë fëmijëve dhe nipërve tanë në një planet të shëndetshëm dhe të drejtë (www.worldfuturecouncil.org).

Organizata Arsimore, Shkencore dhe Kulturore e Kombeve të Bashkuara (UNESCO), e cila festoi 70 vjetorin e saj në vitin 2015, kërkon të ndërtojë lidhje midis popujve që mundësojnë solidaritetin moral dhe intelektual të njerëzimit përmes mobilizimit të qëllimeve të edukimit, ndërtimin e mirëkuptimit ndërkulturor, bashkëpunimin shkencor dhe mbrojtjen e lirisë së shprehjes (en.unesco.org).

Komiteti i Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Njeriut (CRC) është një organ prej 18 ekspertësh të pavarur që monitorojnë zbatimin e Konventës për të Drejtat e Fëmijëve dhe tre Protokollet e saj përzgjedhëse, nga ana e nënshkruesve të saj. (www.ohchr.org).

Programi i Kombeve të Bashkuara për Mjedisin (UNEP) siguron udhëheqje dhe inkurajon partneritete në kujdesin mjedisor duke frymëzuar, informuar dhe inkurajuar popujt dhe njerëzit të përmirësojnë cilësinë e jetës së tyre pa kompromentuar cilësinë e jetës së brezave të ardhshëm. (www.unep.org).

Unioni Ndërkombëtar për Ruajtjen e Natyrës (IUCN) ka një vizion të një bote të drejtë që vlerëson dhe ruan natyrën, duke punuar për të ruajtur integritetin dhe diversitetin e natyrës dhe të sigurojë që çdo përdorim i burimeve natyrore të jetë i duhuri dhe ekologjikisht i qëndrueshëm (www.iucn .org).

Qendra për të Drejtën Ndërkombëtare për Zhvillim të Qëndrueshëm (CISDL) mbështet kuptimin, zhvillimin dhe zbatimin e së drejtës për zhvillim të qëndrueshëm duke kryer hulumtime të bursave dhe dialogut dhe duke lehtësuar edukimin juridik përmes mësimdhënies dhe ngritjes së kapaciteteve (www.cisdl.org).

Trust për Jetën e Qëndrueshme dhe Qendra e saj e Pyjeve të shiut ekziston për të siguruar kuptim të mëtejshëm të jetesës së qëndrueshme në Mbretërinë e Bashkuar dhe ndërkombëtarisht përmes arsimit me cilësi të lartë (www.livingrainforest.org).

Fondacioni për Mbrojtjen e Cilësisë së Mjedisit (EKPF) është themeluar në vitin 1984 dhe është një organizatë udhëheqëse joqeveritare në Tajvan. Zbatimi i edukimit ekologjik, mbjelljes së pemëve dhe pjesëmarrjes ndërkombëtare duke koordinuar burimet ndërkombëtarisht inkurajon zhvillimin ekologjik dhe të qëndrueshëm në kohën tonë.

Voices of Future Generations Children's Book Series

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Nën kujdesin e
UNESCO-s

Informacion shtesë për serinë "Zërat e gjeneratave të ardhshme"

Si pjesë e festimit të 25-vjetorit të Konventës së Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Fëmijëve, seria e librave për fëmijë "Zërat e gjeneratave të ardhshme", e udhëhequr nga Kombet e Bashkuara dhe një konsorcium i bamirësive arsimore, përfshirë Këshillin Botëror për Ardhmërinë (VFC) , Qendra për të Drejtën Ndërkombëtare për Zhvillim të Qëndrueshëm (CISDL), Fondacioni për Mbrojtjen e Cilësisë së Mjedisit (EKPF), Fondacioni Ekologjik dhe Trust për Jetën e Qëndrueshme (TLS), ndër të tjera, si dhe komisionerë të gjeneratave të ardhshme në disa vende, udhëheqësit ndërkombëtarë nga Departamenti i KB për Zhvillim të Qëndrueshëm, Komiteti i Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Fëmijëve, Organizata Arsimore, Shkencore dhe Kulturore e Kombeve të Bashkuara (UNESCO), Bashkimi Ndërkombëtar për Ruajtjen e Natyrës (IUCN) dhe organizata të tjera ndërkombëtare prezantuan serinë e re të librat për fëmijë: "Zërat e gjeneratave të ardhshme".

Çdo vit ne zgjedhim histori nga një grup i veçantë i autorëve të fëmijëve, të frymëzuar nga rezultatet e Samitit të Planetit Tokë, Konferencës së Kombeve të Bashkuara për Zhvillim të Qëndrueshëm Rio + 20 (INCSD), Qëllimet e Zhvillimit të Qëndrueshëm Botëror dhe Konventa për të Drejtat e Fëmijëve (CRC). Autorët tanë të rinj, të moshave 8 deri në 12 vjeç, janë të shqetësuar për drejtësinë e ardhshme, varfërinë, mjedisin global, arsimin dhe të drejtat e fëmijëve. Të shoqëruar me ilustrime, secili libër profilizon ide interesante, krijuese dhe aventureske për krijimin e një të ardhme të drejtë dhe më të gjelbër, në kontekstin e interesave dhe jetës së fëmijëve.

Qëllimi ynë është t'i botojmë librat ndërkombëtarisht, në dhjetë gjuhë, duke ngritur kështu zërin e brezave të ardhshëm dhe duke i bërë të mundur që ata të përhapin mesazhin e tyre për një mëngjes të drejtë dhe të qëndrueshëm midis bashkëmoshatarëve të tyre dhe të rriturve nëpër botë. Ne ju ftojmë të bashkoheni me ne për të mbështetur këtë partneritet frymëzues në www.vofg.org

HARTA SEKRETE e laboratorit nëntokësor

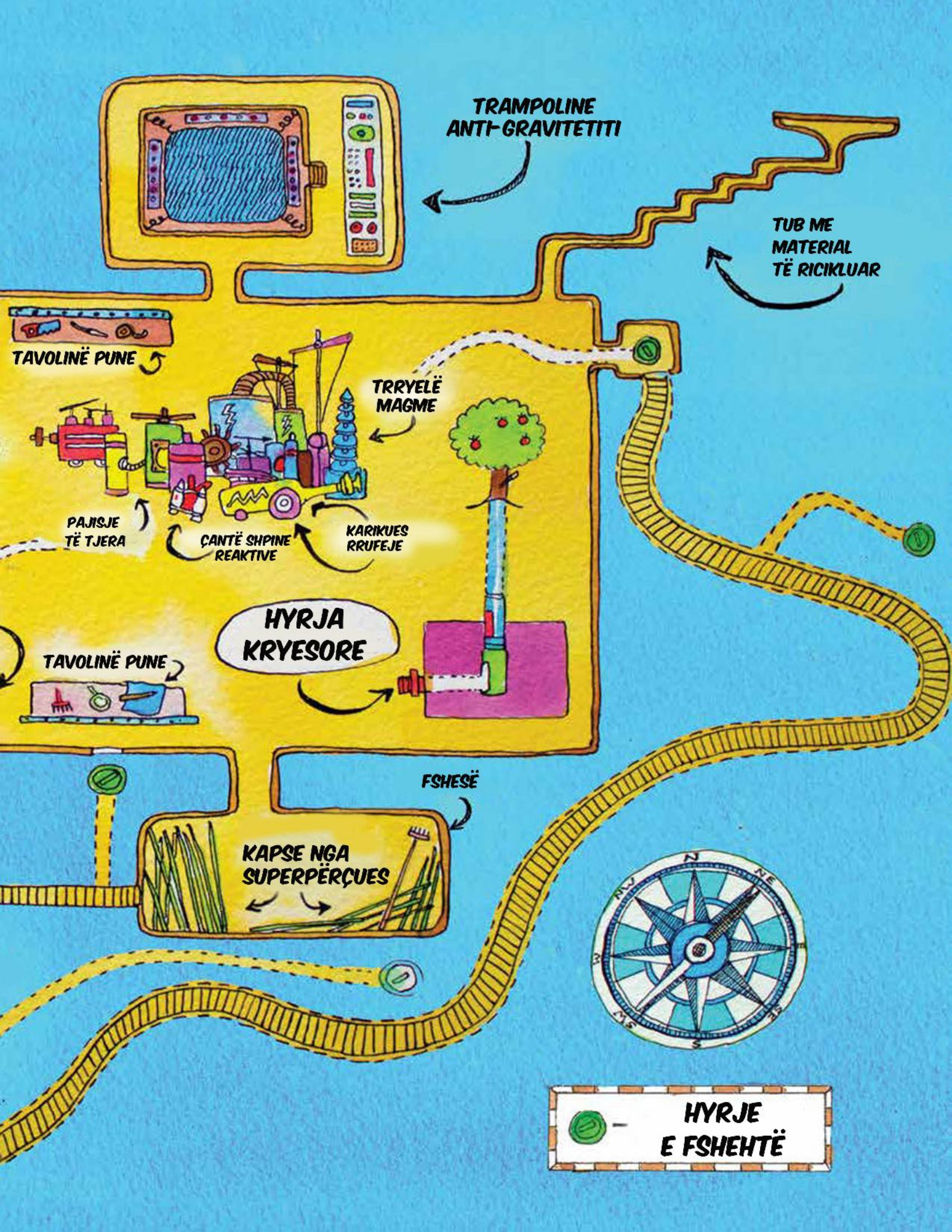
TRAMPOLINE ANTI-GRAVITETITI
TUB ME MATERIAL TË RICIKLUAR
TAVOLINË PUNE
TRRYELË MAGME
PAJISJE TË TJERA
ÇANTË SHPINE REAKTIVE
KARIKUES RRUFEJE
HYRJA KRYESORE
TAVOLINË PUNE
FSHESË
KAPSE NGA SUPERPËRÇUES
N
NE
E
SE
S
SW
W
NW
HYRJE E FSHEHTË

MOS INJORO REAGO

Për ndryshime më të vogla klimatike

Botues: Instituti për Studime të Komunikimit
Redaktim i tekstit në gjuhën shqipe: Frosina Pandurska-Dramikjanin
Përktheu: Marsida Petrofski
Dizajni grafik: Dejan Joveski
Viti: 2019
E botuar për herë të parë nga: Voices of Future Generations Children`s Book Series

Институт за комуникациски студии

MOS INJORO REAGO
për ambient më të mirë jetësor

Ky libër është përpiluar në kuadër të fushatës me interes publik për mjedis më të mire jetësor „Mos injoro! Reago!“ i Institutit për Studime të Komunikimit

www.iks.edu.mk www.reagiraj.mk

British Embassy Skopje

Funded by UK Government

Ky libër është përpiluar në kuadër të projektit "Mbështetje për qeverisje të mirë nëpërmjet pjesëmarrjes civile për transparencë më të madhe dhe llogaridhënie të institucioneve në Maqedoni" financuar nga Qeveria e Mbretërisë së Bashkuar, me mbështetjen e Ambasadës së Britanisë, Shkup. Mendimet dhe qëndrimet në këtë përmbajtje nuk i reflektojnë çdo herë mendimet dhe qëndrimet e Qeverisë Britanike.

"Kjo histori e mrekullueshme shpikëse pasqyron aspiratën natyrore të fëmijës për të përmirësuar botën dhe për të mbrojtur planetin tonë. Është një burim frymëzues si për mësuesit ashtu edhe për nxënësit. Përmes arsimit, ne duhet të krijojmë paqe në mendjen e fëmijëve dhe ta ushqejmë krijimtarinë e fëmijëve për të krijuar shoqëri më të qëndrueshme, të drejta dhe paqësore. Ky është një mesazh që UNESCO promovon globalisht përgjatë gjithë vitit, në të cilin feston 70 vjet të ekzistencës ".
- Irina Bokova
Drejtoreshë e Përgjithshëm, UNESCO

"E ardhmja e këtij fëmije të jashtëzakonshëm, me kuriozitet dhe guxim shkencor, mund të bëhet realiteti i ri".
- prof. dr. Ernest Ulrih von Ueizaker
Autori kryesor i Faktorit Pesë dhe bashkë-kryetar,
Paneli i Burimeve Ndërkombëtare i UNEP-it

"Histori e pabesueshme e eko-shpikjeve! Ajo shkëlqen me kreativitet dhe mençuri. Një libër që duhet të lexohet detyrimisht nga shkencëtarët e rinj ".
- dr Xhejms Bredfeld Mudi
Autori i Valës së Gjashtë dhe "Shpikësit e rinj"
punonjës televizivë nga Australia

Zërat e gjeneratave të ardhshme të UNESCO-s
Seria 2 e librave për fëmijë
Shpikje të pabesueshme ekologjike

Voices of Future Generations Children's Book Series

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Nën kujdesin e
UNESCO-s

ISBN: 978-3-00-047937-3